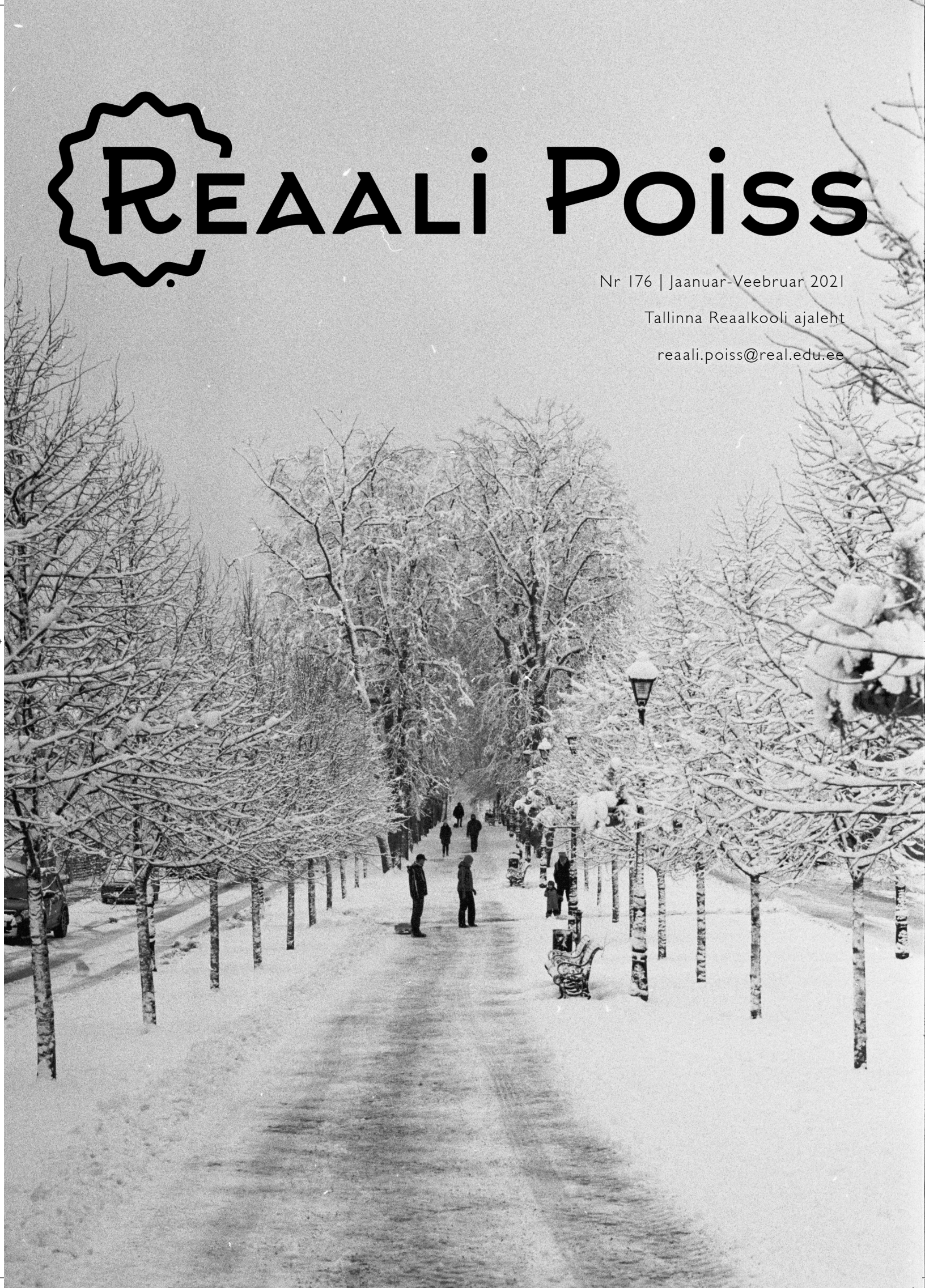

REAALI Poiss

Nr 176 | Jaanuar-Veebruar 2021

Tallinna Reaalkooli ajaleht

reaali.poiss@real.edu.ee

LOHUTUSI PAARILT PRANTSLASELT

Kas oled kunagi jäänud mõtlema selle peale, et miks ma koolis küll kõike seda õpin või milleks ma seda tööd teen, mis jaoks on mul vaja seda järjekordset diplomit lauasahklisse? See miks-ide rodu läheb edasi ja edasi, aga jääb siiski vastuseta. Olles ilma jätud selgest sihist, võib vallata äng, sest edasimineku ei tundu parem kui paigalolek. Kuid jäädes kindlaks elueesmärgi puudumises – *vanitas vanitatum* – annab see rohkem, kui alguses võtab. See kindlus mitte ei röövi elumõtet, vaid asendab selle „neetud vabadusega”, kus

tuleb endale tunnistada, et tegelikkuses ei saa ühelegi ebameeldivusele alluda põhjendusega, et sinna ei saa midagi parata. Seda tõena tunnistades ei ole inimene enam kinni kitsastes sotsiaalse aktsepteerituse raamides – edu kaotab oma tähenduse.

Samas ei kohusta „neetud vabadus” vabanema tuttavast rutiinist, kuigi soosib ja julgustab seda, veel enam tähendab see loobumist koormast, nagu sellest rutiinist, „edust,” mida nii paljud proovivad

saavutada, mida nii paljud peavad iseenesest mõistetavaks mõõdupuuks, sõltuks, kas inimene saab olla õnnelik. Näha, et inimese väärtuse mõõtmine edu või mõne muu jäigalt kultuurist sõltuva subjektiivse tõekspidamisega, on tähendusetu. Elades „neetud vabaduses”, kaotavad igapäevased mured oma jõu ja saab lihtsalt olla elu enda üle õnnelik.*

Paul Nurk 137A

* Inspireeritud eksistentsialistidest Jean-Paul Sartre'ist ja Albert Camus'ist

SISUKORD

2 PEATOIMETUSE VEERG

3 REKI PRESIDENDI TERVITUS

3-4 IMPEACHMENT – PILK MINEVIKKU

5 PARASIITSÕNAD

6-8 UUS KOALITSIOONILEPING

JA KESKKOND

9 VAIMSE TERVISE NURK

10 ERIK J-I MUUSIKANURK

11 TEATRIARVUSTUS. „CARMEN“

12-13 REALICA. KOOLI LOOMINE

14 EKSPERIMENT. EESMÄRGID

15 TEADUSPÕHISUS FILMIS „JÄÄAEG“

16 KÜSITLUS. LGBT

17 ANALÜÜS. TREPID

18-19 VALENTINI ERI. PAARID & LUULE

20 VÄIKE MAJA. SÕPRUS

21 MEELELAHUTUS. KOOLIMAJA

22-23 SUUR REAALI POISI HOROSKOOP

KALLIS REAALIPERE!

Kätte on jõudnud uus aasta! Soovin teile kõigile ohtralt jaksu ja tugevat tervist! Võib kindlalt väita, et eelmist aastat ei osanud keegi meist ette näha. Kohati saab öelda, et oleme läbi elamas midagi ainulaadset. Samas, kui palju sellest nüüd meeldiv oli... Üksteisest eemalolek, ühisürituste ärajäämine, pidev stress ning vaimne kurnatus – tunne, nagu suur osa eelmisest aastast sulandub kokku üheks ähmaseks halliks massiks. Mida me sellest aastast õppisime? Ikka seda, kui tähtis on kontakt, nii suhtlemises kui õppimises. Olen erakordselt kurb, et kümnendikel ja üheteistkümnendikel jäid ära nii mitmed üritused – alustades sõrmustepeost ja lõpetades Potsa ringtantsudega vahetundides. Kuid ei tasu liialt kurvastada! Järgmised aastad tulevad kindlasti helgemad kui eelmine ning varsti saate ka teie kogeda seda osa gümnaasiumist, mis igale reaalikale südamesse poeb!

Pean vajalikuks rõhutada vaimse tervise teemat. Tean, et ma pole sugugi ainus,

kellele eelmine aasta ebastabiilsust tekitas. Üksi oma mõtetega olla ongi raske. Probleemide kuhjumine, peretülid, õpimotivatsiooni kadumine ja veel oi kui palju muud. Kui tunned end olevat puntras ning endiselt kinni eelmise aasta raskustes, siis ära karda otsida abi! Kõige rohkem aitab rääkimine – räägi oma sõpradega, perekonnaga, kooli- ja trennikaaslastega. Meil on koolis ka imelised psühholoogid. Abituriendina olen näinud nii eelmise kui selle aasta jooksul, kui palju ületunde on pidanud töötama ka meie õpetajad. Elada teadmatuses, mida toob homne päev, on olnud kindlasti väga kurnav. Plaanide pidev muutumine, õpilaste turgutamine, paralleelselt distants- ja kontaktõppel viibivate õpilaste õpetamine, muretsivate lapsevanemate ning mahajäänud õpilaste abistamine – olen lõpmata tänulik meie õpetajatele! Aitäh, et olete teinud selles keerulises olukorras uskumatult head tööd! Pidage vastu!

Kallid lennukaaslased, on käimas meie viimased kuud koolis. Hakkab kohale jõudma, et varsti ongi meie aeg pesast välja lennata. Aega on vähe ning

aktiivselt tuleb tegeleda nii eksamite kui oma tulevikuplaanidega. Tugevat närvi, abituurium, me saame hakkama! Väärtustage seda allesjäänud ajaraasuket, mis meil veel on. Olete mulle armsad! REK-il pole olnud võimalust sellel õppeaastal oma täit potentsiaali kasutada. Aasta alguses oli ohtralt plaane, mida kõike teha võiks. Aga pole midagi parata. Tulevane REK saab meie kogemusest palju õppida ning realiseerida kõik need mõtted, mis selle aasta esimesel poolel ära jääma pidid. Olukord tundub aga paranemas olevat, seega hakkame juba praegu taaskäivitama mitmesuguseid võimalikke tegevusi. Olen isiklikult ka väga elevil Reaali ja TIK-i ühisest raamatuklubist. Mul on nii hea meel, et raamatuhuvilisi reaalikaid on rohkem, kui oskasin oodata!

Jõudu ja jaksu aastaks 2021! Vaevalt need veidrad aastad meil kunagi meelest lähevad! 📢

REK-i president
Anne-Mari Kasemetsa 136C

IMPEACHMENT 19. SAJANDI MOODI EHK ANDREW JOHNSONI LUGU

////////////////////
Mart Marjak 136A

Vaatamata sellele, et nüüd on juba kolmel korral presidendi impeachment ehk tagandamisjuurdlus aset leidnud ka meie ajal, on see USA-s harv nähtus. Enne senjööri Trumpi seiklusi mõistsid Ameerika riigimehed 1998. aastal hukka ka president Clintoni tiivaripsutamise Valge Maja naispraktikandiga. 1868. aastal toimunud esimene impeachment palju kajastust ei leia, kuigi õigupoolest on tegemist teistest märksa huvitavama juhtumiga.

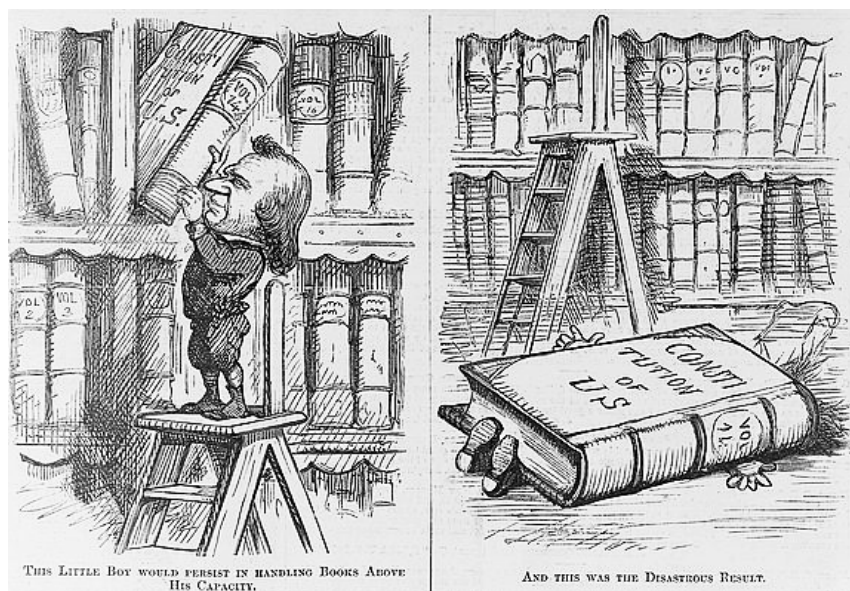
On küll lihtne mõelda, et USA-s valitseb tänapäeval tõeline tohuvabohu, kuid aastal 1865 oli asi kraad hullem. Riik oli äsja läbinud üle poole miljoni ohvriga kodusõja, Washingtoni võidukas valitsus pidi lõunaosariigid taas endaga liitma, need üles ehitama ja tagama ka orjadele lubatud vabaduse. Mehele, kes seda kõike juhtima pidi, lasti 14. aprilli õhtul kuul pähe. Nii

pälviski juhtohjad Abraham Lincoln asepresident Andrew Johnson.

Johnson sündis 1808. aastal Põhja-Carolina osariigis. Poiss kasvas üles vaesuses – tema isa suri, kui Andy oli vaid kolmene, ja tol ajal ei tulnud meesteta pered mõistagi hästi toime. See-eest saatis Andrew' ema ta varakult rätsepa juurde õpipoisiks ja juba 17-aastaselt avas poiss Tennessee osariigis oma rätsepaäri. Johnson ei käinud kunagi koolis ega osanud lugeda ja kirjutada, kuid ta palkas endale ühe mehe töötamise ajaks raamatuid ette lugema ja õppis iseseisvalt ka kirjakunsti. Peagi oli noormees ajaloos kõva käsi ja suutis peast ka Ühendriikide konstitutsiooni etelda. Aasta hiljem abiellus Johnson 16-aastase targa tütarlapsiga, kes haris teda veelgi. Peatselt astus Johnson poliitikasse ning tänu oma lihtsale ja talupoeglikule iseloomule ja kõneviisile sai ta laialdast toetust just vaesemate kodanike seas. 26-aastaselt sai ta oma kodulinna linnapeaks, aasta pärast juba

Tennessee rahvaesindajaks. 35-aastaselt jõudis Johnson esindajatekotta, seejärel hakkas Tennessee kuberneriks ja 1856. aastal valiti ta senatisse.

1861. aastal alanud Ameerika kodusõja ajal kogus Johnson kuulsust – ta oli ainus demokraatide¹ senaator, kes otsustas jääda unionistide poolele. Ta olla öelnud: „Põrgusse need [mustanahalised]. Ma võitlen nende reetlikest aristokraatidest isandate vastu.” Nii jäi Johnson hästi silma president Lincolnile. Vastasparteilasega jõudude ühendamise pidi Lincoln arvates edastama riigile selge sõnumi, et ta on valmis endiste mässajatega taas koostööd tegema. Nii otsustaski president Abe demokraadist põhjacarolinalase Andrew Johnsoni oma asepresidendikandidaadiks valida. Päev enne ametisse astumist korraldas Johnson raevuka peo, mis mõistagi ei mõjunud hästi tema hommikusele enesetundele. Mees palus endiselt asepresidendilt peapäranduseks viskit, mis lõppes

Johnsoni-teemaline karikatuur: „See väike poiss kippus ümber käima raamatutega, mis käisid talle üle jõu – ja see oli hävitav tulemus.”

Library of Congress

sellega, et vastne asepresident oli oma ametivande ajal purupurjus. Alkoholile maksis Johnsonil aga ainult tänulik olla – tol saatuslikul 1865. aasta aprilliõhtul pidi lisaks president Lincolnile hinge heitma ka Johnson, kuid tema tapja löi kõhklema ja otsustas end hoopis täis juua ning kohalikku külalistemajja vintsuli visata.

President Johnsoni õlgadele langes tõenäoliselt üks raskemaid ülesandeid Ühendriikide ajaloos – lõunaosariikide taastamine ja uuesti liitmine nii, et nood uut kodusõda ei alustaks. Kuigi Johnson oli jäänud liitlastele truuks, ei uskunud ta kõigesse sellesse, mille nimel nad võidelnud olid. Südames oli Johnson lõunaosariiklane ja mustanahaliste õigustest suurt ei hoolinud. Samuti oli talle demokraadina lõunaosariikide toetus elulise tähtsusega. Kui vabariiklased tahtsid lõunaosariikides jätkata sõjaväelist valitsemist ja järkjärgulist ülesehitust, siis Johnson soovis viivitamatut ülesehitust ja lasi osariikidel moodustada ise täielikult valgetest koosnevad valitsused. Õigupoolest lasid need orjused jätkata veidi leebemal moel ja kehtestasid n-ö „mustad seadused”, mis viisid hiljem rassilise eraldatuse kehtestamiseni USA-s. Vabariiklased, kelle käes oli Kongress, olid Johnsoni suhtes kahtlustavad juba algusest peale. Johnson teatas vastuseks, et radikaalsed vabariiklased kavatsevad ta mõrvata. Siiski polnud ka demokraadid vaimustatud presidendist, kes oli kõigest mõned aastad tagasi oma erakonna hüljanud.

Kongressi ja Johnsoni vaheline tüli süvenes aastal 1866, kui viimane vetostas afroameeriklastele suunatud seaduseelnõu, mis sätestas kõigi USA elanike võrdsuse seaduse ees. Kongress aga tühistas presidendi veto ja seadus jõustus – see kordus Johnsoni ametiajal 15 korda. 1866. aastal otsustas president Johnson teha riigiülese ringreisi, et oma otsusi selgitada ja toetust koguda. See mõjus talle aga hävitavalt ja sama aasta valimistel langes Kongress veelgi kindlamalt vabariiklaste kätte. Suurimaks tüliõunaks kahe võimu vahel osutus sõjaminister Edwin Stanton, kes juhtis lõunas sõjaväelisi valitsusi ja seega valitses ligi poolt riiki. Johnson polnud rahul demokraadist ministri valitsemisega ja vabastas ta ametist. Tõenäoliselt oli tegemist provokatsiooniga, kuna Kongress oli alles samal aastal vastu võtnud seaduse, mis keelas presidendil ilma senati loata ministreid vallandada. Kongress kinnitas Stantonit uuesti ametisse, misjärel soovis Johnson ta uuesti asendada, ent minister sulges end oma kabinetti ja keeldus sealt lahkumast, lastes lisaks oma asendaja vahistada.

Stantonit vallandamine oli Kongressi jaoks viimane piisk karikas ja esindajatekoja

vabariiklased alustasid Ühendriikide ajaloos esimest presidendi tagandamisjuurdlust ehk *impeachment*¹. Presidendi ametist tagandamiseks peab esmalt esindajatekoda ehk Kongressi alamkoda lihthäälte enamusega vastu võtma juurdluse algatamise otsuse. 24. veebruaril 1868, täpselt 50 aastat enne Eesti Vabariigi sündi, otsustasid USA rahvaesindajad ülekaalukalt juurdluse algatamise poolt. Pärast juurdluse algatamist presidendi vastu hääletatakse esindajatekojas erinevate süüdistuste üle. Johnsonile esitati kokku 11 süüdistust, millest kaheksa olid seotud Stantonit vallandamisega. Edasi liigub hääletamine ülemkotta ehk senatisse, kus hääletatakse veel kord esitatud süüdistuste üle, kuid seal peab kaks kolmandikku rahvaesindajatest hääletama presidendi tagandamise poolt, et see aset leiaks. Johnson pääses täpselt üle noatera – senat hääletas kaks korda ja mõlemal korral jäi tagandamiseks vajalikust häältearvust puudu vaid üks, misjärel andsid süüdistajad alla. Nii jäigi Johnson ametisse kuni 1869. aastani, misjärel pöördus ta tagasi oma kodulinna Tennessee'is, kus ta võeti vastu suurte pidustustega. 1875. aastal sai Johnson taas senaatoriks ja on tänaseni ainus senatisse valitud endine president. Johnson suri samal aastal, olnud tol ajal ainuke elus olnud ekspresident.

Ta olla öelnud: „Põrgusse need [mustanahalised]. Ma võitlen nende reetlikest aristokraatidest isandate vastu.”

Andrew Johnsonit on korduvalt hinnatud kui üht Ühendriikide ajaloo halvimat presidenti. Ta takistas tugevalt afroameeriklaste

teed täieõiguslike USA kodanikeni ja hoidis rassilisi pingeid kõrgel. Samuti provotseeris Johnson mõttetult Kongressi ja tema meelethu kangekaelsus takistas tõsiselt võimudevahelist koostööd, mis oli tol segasel ja keerulisel ajal elulise tähtsusega. Siiski võivad ameeriklased ühes asjas president Johnsonile tänulikud olla: tema välisminister William H. Seward jõudis 1867. aastal kokkuleppele Venemaaga, mille järgi müüs viimane USA-le tänapäevases vääringus 120 miljoni dollari eest Alaska territooriumi. Kuigi tol ajal nimetas avalikkus seda „Sewardi lolluseks”, oli Alaska sisemajanduse kogutoodangu väärtus 2020. aastal ligi 50 miljardit dollarit.

R

¹ Siinkohal on oluline mainida, et 19. sajandil olid USA erakonnad veidi teist nägu. Demokraadid soovisid USA-s orjuse jätkumist ja osariikide suuremat iseseisvust, kogudes toetust peamiselt lõunaosariikidelt. Vabariiklased olid seevastu progressiivsemad ja toetasid erineval määral mustanahaliste õigusi ning suuremat keskvalitsuse võimu.

MINGI ARTIKKEL E PARASIITSÕNADEST

/////////
Eliis Lelov 137A

Juba põhikoolis tehti mulle selgeks, et keelt saab jagada (ametlikuks) kirjakeeleks ja (mitteametlikuks) suuliseks keeleks. Kirjakeele reegleid – komade panemist, suurt ja väikest algustähte, ortograafiareegleid – pidid teadma kõik ning igal aastal nähti kurja vaeva, et ununenud reeglid taas meelde tuletada ning teadmisi lihvida. Suulise keele reeglitele tähelepanu ei pööratud, kuigi suuliselt anname elu jooksul edasi kordades rohkem informatsiooni kui kirjalikult. Levinum on arusaam, et suuline kõne on reegliteta lahinguväli, kus igaüks peab ise katse-eksituse meetodil hakkama saama. Tegelikult on suulises keeles väga kindlad kirjutamata reeglid, mida pea kõik järgida oskavad, kuid keegi nimetada ei suuda.

Üheks suulise kõne nurgakiviks on parasiitsõnad ehk nugisõnad ehk pragmaatilised partiklid. Hoiduksin kasutamast nime *parasiitsõna*, kuna see annab teada, et tegemist on millegi soovimatu või kahjulikuga, mis tuleks esimesel võimalusel välja juurida või ära tappa. Seda on üritatud teha ning tehakse siiani: olen isegi teinud mõne terava kommentaari, kui kuulen, et sõbra jutt koosneb *mingide* reast, mille vahele on lükitud üksikud lausejupid. Rääkides nugisõnade vajalikkusest, peab kindlasti mainima, et ükski keeleparasiit ei esine kõnes lihtsalt seetõttu, et keelekasutaja ei suuda end tagasi hoida. Igal nugisõnal ja -häälsusel on oma kindel funktsioon. Siin on mõned populaarsemad.

Kõige rohkem kasutatakse nugisõnade rühm on suhtluspartiklid, millega reageeritakse teise kõneleja jutule. Siia alla kuuluvad dialoogipartiklid, nagu *ahab*, *mhm*, *jah/jaa*. Kuigi nad on tähenduselt samaväärsed,

täidavad *mhm* ja *jah/jaa* kõnes erinevat rolli. *Mhm* näitab nõusolekut, andes mõista, et teine rääkija võib jätkada, kui *jah/jaa* annab teada, et rääkija soovib midagi vahele öelda. *Ahab* annab vestluspartnerile teada, et kuulaja jaoks oli juttu midagi uut. Lisaks eelmainitule on suhtluspartikliteks veel sõnad, millega saab öeldule emotsionaalselt reageerida, nagu *oi*, *ongi nii*, *ohhoo*, *vau*, *jama* jne.

nõus?“. Nugisõnad, mis minule kõige rohkem kõrva jäävad, on *mingi*, mis on olemuselt kohahoidja (nagu ka *näiteks*), mis annab teada, et kõneleja ei ole juttu lõpetanud, vaid otsib sobivat sõna, ja *nagu*, mis pehmendab juttu.

Kõik, isegi keele suhtes ülitundlikud kirjanikud (vaata pildilt näidet, kus kirjanik Mihkel Mutt jutustab ümber lugu, mille

(1) a=sis=ma mõtsin=et on olemas ka nukuteater tegelikult elus. nukuteater (.) mis on nukuteatri põhitunnus on see, (...) et näitleja (.) ei räägi ise, vaid ta kasutab mingisugust meediumi, no=antud juhul tndab nukku, või=ükskõik=noh=mingit mingisugust marionetti, ta räägib tema kaudu. sama asi esineb muide ka näitks kõhurääkijatel, sest kõhurääkijad on on ka sarnased nukuteatrile, sest kõhurääkija ju noh pro- jitseerib oma hääle kas siis noh kellelegi nagu hobuse tagumikku=või või=noh ükskõik kuhu tähendab mis asi hakkab rääkima. ja vat ongi ütleme kui näiteks (.) kohtuvad lapsevankrit lükkav ema, väike laps on seal sees, ja ütleme tema meestuttav. (.) mingi juhuslik meestuttav. (.) akkavad juttu ajama. ja:: siis=noh see meestuttav tahab nagu (...) lõbustada daami või nalja teha, paneb suitsu ette=ja, ja pakub sellele imikule ka ütleme suitsu. (...) noh a=imik oletame et t a lihsalt rääkida ei oska ja hakkab lalisema midagi noh laliseb lihtsalt, ja sis ema ütleb peene häälega talle et noh=et ema räägib imiku eest peenikese imiku häälega et me oleme veel väikesed me veel ei suitseta. no=se ongi pu- has nukuteater tähendab. (.) ema antud juhul kasutas seda last nagu nukku ja rääkis tema kaudu. (.) vat see on elus ka nukuteater esineb.

Kirjanik Mihkel Mutt jutustamas äsja kirjutatud lugu

„Sissejuhatus suulisesse eesti keelde“ Tiit Hennoste. Oma keel 2000

Kellelgi ei tuleks pähe noomida vestluskaaslast, sest too väljendab oma nõusolekut sõna *mhm* kaudu või näitab suurt imestust, öeldes *vau*. Noomitakse siis, kui tulevad mängu tekstipartiklid ehk sõnad, mida rääkija kasutab iseenda kõnes. Harilikult peetakse *parasiitsõnadest* rääkides silmas tekstipartikleid, näiteks *tähendab*, *eksju*, *näiteks*. Oma olemuselt on *tähendab* eneseparandus, mis toimib kiirelt informatsioonist teksti kokku panevale inimesele nagu arvutis teksti kustutamine ja uuesti kirjutamine. *Eksju* on lühem ja mugavam viis vestluskaaslaselt kinnituse otsimiseks kui „oled sa minuga

ta oli just kirjutanud), kasutavad nugisõnu ning tajuvad nugisõnu ümbritsevad sotsiaalseid ja grammatilisi struktuure. Seega ei ole need parasiidid, vaid ülivajalik keeleline üksus. Pragmaatilised partiklid on nagu värvipliatsid: on su enda otsustada, milliseid pliitaseid sa kasutad, ent lõpetada värvipliatsitega värvimine, sest nii on „korrektsem“, on endale libedalt jooksva vestluse keelamine. Muidugi, ametlikumad suulise keele tekstid nõuavad ametlikumat keelekasutust, kuid pinginaabri, ema või poemüüjaga rääkides pole tarvis end ametliku kõne piiridesse suruda. **R**

KAS UUS KOALITSIOONILEPING ON KESKKONNALE NII HEA, KUI NÄIB?

//////
Kertu Birgit Anton 136A

Jaauarist moodustatud uus valitsus pööras oma koalitsioonilepingus kliimale ja keskkonnale rohkem tähelepanu kui ükski varasem valitsus. Üldiselt on leppesse kirja pandud suund õige, aga kas lubatavad tegevused on praeguste kliima- ja keskkonnakriiside pakilisust arvestades piisavad või peaks valitsus püüdma teha veelgi enam?

30 AASTA PÄRAST KLIIMANEUTRAALSEKS

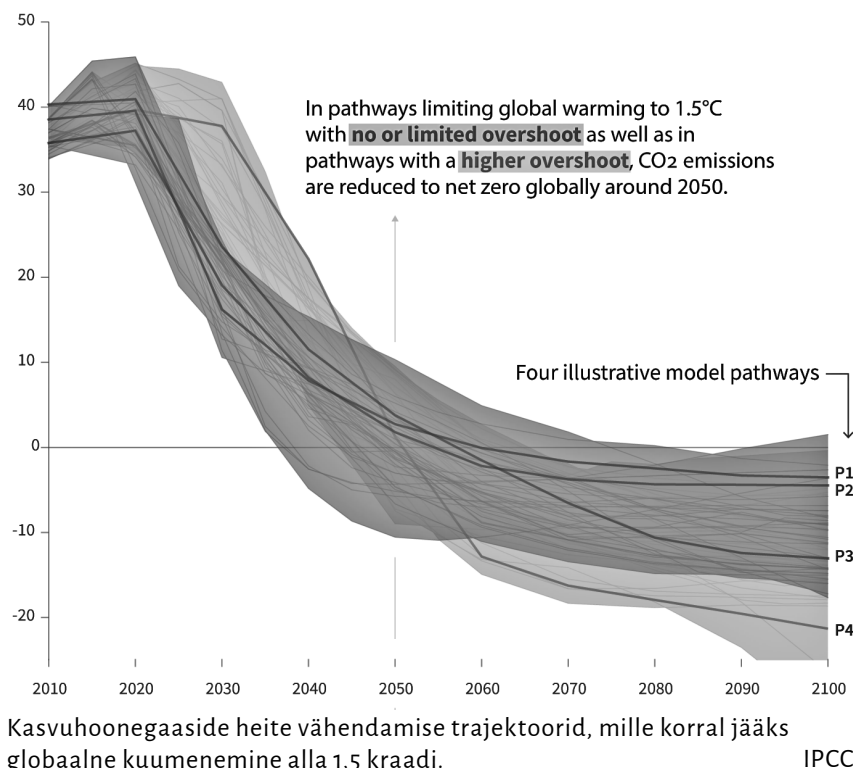
Üpris palju kõneainet on pakkunud kolm koalitsioonileppesse kirjutatud aastaarvu: värske valitsus lubab 2035. aastal lõpetada Eestis põlevkivi põletamise elektriks, 2040. aastal põlevkivi kasutamise energeetikas tervikuna ning seada Eestile eesmärk saada 2050. aastaks kliimaneutraalseks. Eestil oli seni eesmärk vähendada 2050. aastaks oma kasvuhoonegaaside heidet 80% võrra võrreldes 1990. aastaga.

Neid aastaarve on keskkonnaühendused ja põlevkivisektoriga seotud inimesed aastaid oodanud, sest riiklikud sihid annavad aimu, kas põlevkivitööstuse lõppu on oodata lähiaastatel või aastakümnete pärast. See teadmine võimaldab inimestel oma tegevusi vastavalt kavandada.

Kas need aastaarvud, eelkõige kliimaneutraalsus aastaks 2050, on seatud piisavalt lähitulevikku, et hoida ära kliimakatastroofi jõudmist? Siin on asjalugu juba kahtlasem. Selleks, et globaalne kuumenemine jääks 1,5 °C piiresse, peaks IPCC* hinnangul vähenema inimkonna kasvuhoonegaaside heide 2030. aastaks peaaegu poole võrra võrreldes 2010. aastaga ning jõudma 2050. aastaks nulli ehk tuleks saavutada kliimaneutraalsus¹. Kui oletada, et Eesti tegutseb IPCC kirjeldatud trajektoori kohaselt, siis peaks Eesti kasvuhoonegaaside heide olema 2030. aastal 11 600 kt CO₂eq** ja 2050. aastal null. Lõppeesmärk läheb küll koalitsioonileppega kokku, aga selleni jõudmine on Eestile ilmselgelt suur väljakutse: aastatel 1992–2018 püsis meie kasvuhoonegaaside aastane heide

Global total net CO₂ emissions

Billion tonnes of CO₂/yr

stabiilselt 20 000 kt CO₂eq juures² ning viimase kahe aasta märgatav langus on olnud üpriski valulik. Kasvuhoonegaaside heite vähendamise keerulisus ei vähenda siiski kuidagi selle vajalikkust.

*IPCC ehk International Panel on Climate Change on ÜRO juures tegutsev teadlaste organisatsioon, mis koostab regulaarseid ja väga laiapõhjalisi ülevaateid maailma kliimateadusest.

**Mõõtühik 1 tonn CO₂eq näitab, mitu tonni süsihappegaasi põhjustaks sama suure globaalse soojenemise kui kindel kogus uuritavat kasvuhoonegaasi (nt 1 tonn metaani = 85 t CO₂eq). Kuna erinevatel kasvuhoonegaasidel on erinev võime tekitada globaalset soojenemist, teisendatakse kasvuhoonegaaside heitkogused süsihappegaasi ekvivalentideks, et heitkoguseid lihtsamalt võrrelda.

SAATAN PEITUB DETAILIDES

Läheme korra tagasi IPCC tõdemuste juurde. Eelnevalt kirjeldatud kasvuhoonegaaside vähendamise trajektooriil on üks äärmiselt oluline, aga sageli tähelepanuta jäetav komponent: selleks, et niisugusel trajektooriil tegutsedes jääks globaalne kuumenemine 1,5 °C piiresse, peab inimkond veel kõigele lisaks eemaldama selle sajandi teisel poolel atmosfäärist 100–1000 Gt süsihappegaasi. See tähendab, et inimkond peaks igal aastal võtma atmosfäärist ära 2–20 Gt süsihappegaasi ja panema selle kuskile hoiule. Võrdluseks: inimkond paikas 2019. aastal atmosfääri üle 36 Gt kasvuhoonegaase³.

Atmosfäärist kasvuhoonegaaside sidumisega on inimkonnal üks hiiglaslik probleem: me ei oska seda teha, vähemalt mitte suurel skaalal ja sealjuures veel rohkem kasvuhoonegaase atmosfääri paiskamata. Süsihappegaasi seovad atmosfäärist ära taimed, kelle võime seda teha aga ei suurene sugugi võrdeliselt

Kaja Kallase valitsuse ametisse astumine

Stenbocki maja

CO₂ sisalduse tõusuga atmosfääris⁴ ja kelle elupaiku me järjest hävitame, ning see saab lahustuda ookeanidesse, mis seetõttu juba hapestuvad. On tehtud mõned katsetused hoiustada kasvuhoonegaase maapõues, aga näiteks Eestis ei saa seda teha, sest meie aluspinnas pole selleks sobiv. Seega jäädes lootma niisugustele tulevikutehnoloogiatele, mida ei pruugi kunagi saadagi olemas olema, peaks Eesti saama nõusse mõne sobiva aluspinnasega riigi, kelle juures oma jagu kasvuhoonegaase hoiustada. Riskantne, kas pole?

MIDA SIIS TEGELIKULT VAJA ON?

Kui aga Eesti – ja terve maailm – otsustaks mitte jääda lootma hüpoteetilistele süsiniku sidumise tehnoloogiatele ning Eesti vähendaks oma kasvuhoonegaaside heidet vähemalt niisama kiiresti, kui oleks seda vaja teha maailmas keskmiselt, siis lineaarselt kasvuhoonegaaside heidet vähendades peaksime jõudma kliimanetraalsuseni aastaks 2036. See on 15 aasta pärast. Siin tuleb märkida, et koalitsioonileppega on valitsus lubanud rakendada motivatsioonipaketi, et kohalikud omavalitsused jõuaksid 2030. aastaks kliimanetraalsuseni, mis on ambitsioonikas ja vajalik suund. Tegelikult peaks meil ligikaudu niisugune eesmärk kehtima tervele riigile. Vähemalt osa Eesti inimestest on näidanud enda valmidust

selliseks muutuseks: rahvaalgatus „Kliimanetraalne Eesti aastaks 2035” kogus üle kolme tuhande allkirja ning ootab praegu Riigikogu suurde saali arutelule jõudmist.

...koalitsioonileppesse kirjutatud kliimaeesmärgid on küll kooskõlas ELi kliimaeesmärkidega, aga mitte maailma tippkliimateaduse hinnangutega selle kohta, kui kiiresti tuleks vähendada kasvuhoonegaaside heidet kliimakatastroofi ära hoidmiseks.

Pika jutu kokkuvõtteks: koalitsioonileppesse kirjutatud kliimaeesmärgid on küll kooskõlas ELi kliimaeesmärkidega, aga mitte maailma tippkliimateaduse hinnangutega selle kohta, kui kiiresti tuleks vähendada kasvuhoonegaaside heidet kliimakatastroofi ära hoidmiseks. See läheb koalitsioonileppega hästi kokku: valitsus on sõnastanud lubaduse jätkata „aktiivset rolli Euroopa Liidu kliimaeesmärkide täitmisel”, mitte tegutseda teaduspõhiselt.

TÄHELEPANU IDA-VIRUMAALE

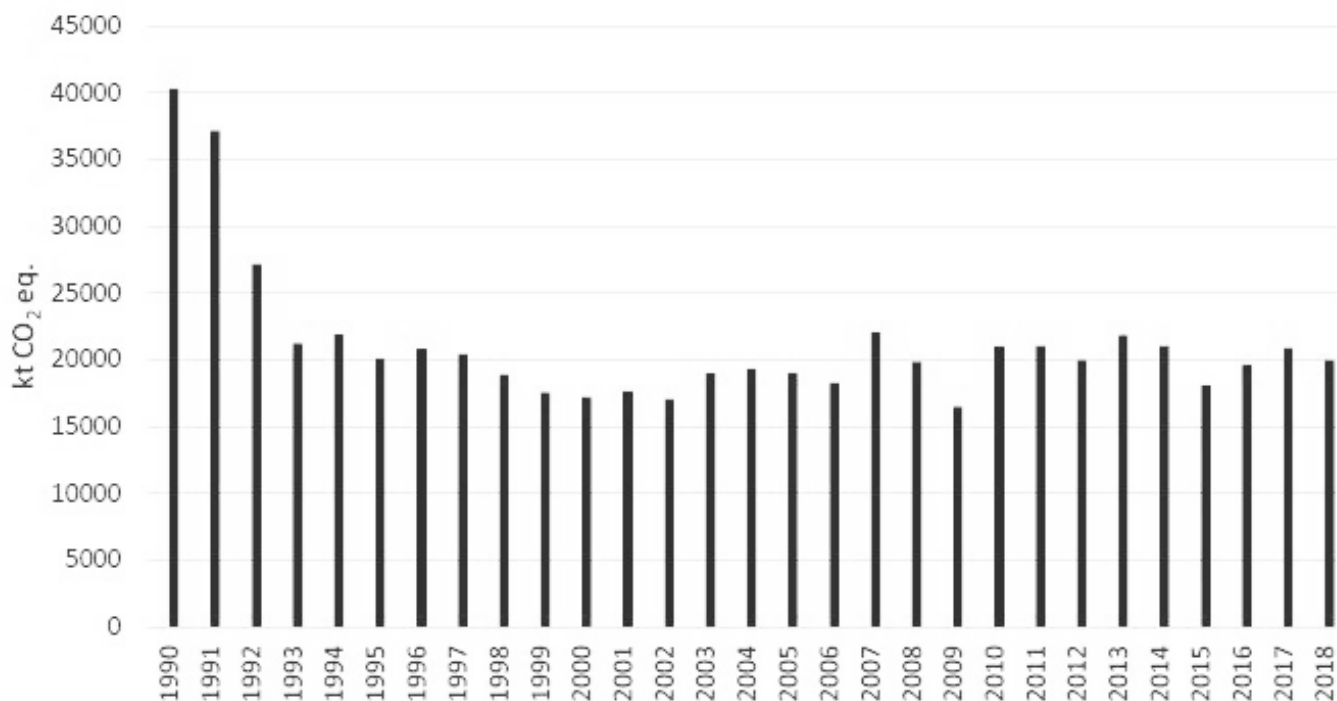
Väga positiivsena on valitsus osutanud koalitsioonileppe keskkonna- ja majandusosas erilist tähelepanu Ida-Virumaaale. Tõsiasi, et Eestis tuleb

lõpetada põlevkivi kasutamine, pole uudis, aga tähtis on, et üleminekul kliimanetraalsusele saaksid kõige rohkem puudutatud inimesed vajalikku tuge – teisisõnu peab toimuma õiglane üleminek. Valitsus on andnud lubaduse töötada välja Ida-Virumaa õiglase ülemineku kava koostöös omavalitsustega, ettevõtjate ja teadlastega, ning seda rakendada (!). Nad on lubanud pidada oluliseks ümberõppe laiendamist, mis on väga oluline selleks, et põlevkivisektoris töötavad inimesed saaksid asuda tööle teistele elualadele. Veel on valitsus lubanud lisada ELi Õiglase Ülemineku Fondist tulevate toetuste osalt poolt raha, et Ida-Virumaa õiglane üleminek saaks päriselt teoks ja sinna tekiks uusi hästi tasuvaid ning keskkonnahoidlikke töökohti.

VEEL POSITIIVSET

Valitsus on lubanud otsida kokkulepet palju paksu verd tekitanud ja lõpuks sootuks takerdunud metsanduse arengukavas. Kuidas saab sealjuures välja nägema looduseaduste eest kõnelevate loodusteadlaste ja inimeste suvale alluvat majandust esindavate ettevõtjate kaasamine võrdsetel alustel, nagu on kirjas koalitsioonileppes, on omaette teema, aga idee jõuda metsanduse arengukava uuendamise lõpule on hea.

Koalitsioonileppes on korduvaks märksõnaks teadusmahukas majandus, mis võimaldaks Eestil jätkata ekspordilt märkimisväärse tulu teenimist, samas

Eesti kasvuhooonegaaside heitkogused aastatel 1990–2018, kt CO₂ ekvivalenti

Keskkonnaministeerium

vähendada meie mõju keskkonnale. Samuti on valitsus lubanud jätkata raudtee elektrifitseerimisega ning arendada vesiniku kasutamise võimalusi transpordis, töötada välja tegevuskava jäätmete- ja ringmajanduse eesmärkide täitmiseks (mõlemaga on Eesti seni jännis olnud), toetada mahepõllundust ja vähendada põllumajanduse keskkonnakahju. Koalitsioonilepe valmis kiiresti ja on suhteliselt üldsõnaline, seal puuduvad konkreetset rahanumbrid, aga paberil näevad lubadused lootustandvad välja. Nüüd on oluline, et valitsus need ka päriselt ellu viiks või vähemalt väga pingutaks selle nimel.

MÕNI VASTUOLU

Selles keskkonnanalaselts keskmisest eesrindlikumas koalitsioonileppes sisalduvad siiski omad vastuolud. Näiteks lubab valitsus töötada välja jõulisema meetmete paketi, kuidas vähendada 2030. aastaks transpordisektori kasvuhooonegaaside heidet, ja samas lubab kiirendada neljarealist teedede rajamist, soodustades veel väga valdavalt fossiilkütuste jõul liikuva eratranspordi kasutamist (autotranspordi üleviimist

taastuenergiade pole koalitsioonileppes käsitletud). Ühe käega justkui püütakse ellu viia nn rohepööret, aga teise käega kindlustatakse seniste harjumuste jätkumist.

Samuti on valitsus lubanud töötada välja „meetmed lennundusvaldkonna tervisekriisi järgseks taaskäivitamiseks”. Vaieldamatult on vaja toetada inimesi, kes on koroonakriisi tõttu kaotanud töö ning sattunud majanduslikesse raskustesse, kuid seda on väga ebamõistlik teha sagedaste lennureiside kultuuri taastamisega, mis on praeguseid tehnoloogiaid kasutades täiesti jätkusuutmatu. Meeldib see meile või mitte, aga igal aastal mitut lennureisi inimese kohta ei kannata Maa atmosfäär lihtsalt välja. Tõsiasi, et kunagi tulevikus saavad võibolla olemas olema süsinikuneutraalsed lennukid, ei anna meile ühtegi õigustust jätkata praegu väga süsinikuintensivset lendamist.

Mulle torkas veel silma tõsiasi, et valitsus on lubanud riigi kuvandi tugevdamiseks toetada olulisi tippspordisündmusi, tuues nimeliselt ainsana välja Rally Estonia. Ralli on populaarne meelelahutus ja

paljude eestlaste jaoks oluline osa eesti kultuurist, aga vahest oleks meil paras hetk vaadata peeglis ja mõtiskleda, miks me otsustame pidada üht väga suure keskkonnamõjuga meelelahutust nii pühaks osaks oma kultuurist.

MIS SAAB EDASI?

Olles jälginud peaministri ja teiste valitsuse liikmete sõnavõtte, tundub mulle, et kliima- ja keskkonnakriiside leevendamine on sellel valitsusel kavas rohkem kui eelmistel, aga on siiski hulk teemasid, mis on valitsusele keskkonnaküsimustest tähtsamad. Näib, nagu arusaamiseni, et maailm on tõesti kliimakriisis ning et praegu tehtavate otsuste mõju kliimale ei saa tulevikus tagasi pöörata, pole valitsuse liikmed veel päriselt jõudnud. Kui aga valitsus viib ellu kõik need keskkonnale positiivse mõjuga lubadused, mis on koalitsioonileppes kirjas, siis võiks selle üle juba rõõmustada. ^R

¹ Koalitsioonilepe: www.err.ee/1608084442/uu-e-valitsuse-prioriteetid-reformierakonna-ja-keskerakonna-koalitsioonilepe

² www.ipcc.ch/sr15/chapter/spm/

³ www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/kliima/rahvusvaheline-aruandlus/kui-palju-eestis-kasvuhooonegaase-tekib

⁴ www.ourworldindata.org/co2-and-other-greenhouse-gas-emissions

⁵ www.nasa.gov/feature/land-ecosystems-are-becoming-less-efficient-at-absorbing-co2

KUHU KADUS UNI JA KUST TULEB ÄREVUS?

////////////////////

Kati Tammik ja Olle Sellioy,
koolipsühholoogid

Kas oled end leidnud mõtlemas, miks ärevus on laes ja motivatsioon kadunud, miks lähisuhted on pingelised ja emotsioonidega toimetulek halvenenud, või miks tekib soov üha enam inimestest eemalduda?

Pöördudes koolipsühholoogi poole, soovivad õpilased sageli leida lahendusi just nimetatud murekohtadele. Ühiselt murede üle arutledes ilmneb sageli, et esitatud probleemide säilimisele või süvenemisele aitab oluliselt kaasa ebapiisav või ebakvaliteetne uni. Pole tavatu ka see, et kõikide murede allikaks on justnimelt ebaregulaarne unetsükkel, millest võib omakorda alguse saada painav ärevust ja meeleolulangust toitev nõiaring (vt skeem).

Igati inimlik on mõelda, et edu ja suurepärase tulemuste saavutamiseks tuleb teha palju tööd ning keerulisi valikuid. Kes ei tahaks olla edukas? Edukusest kirjutatakse palju ja eduühiskonnale omaselt kiputakse idealiseerima ülipikki tööpäevi ning magamata öid. Julgeme väita, et edule suunatud kõrge ja teinekord ebarealistlikud ootused ning kohustustest pungil pikad „tööpäevad“ iseloomustavad ka meie kooli õpilasi ja seda pigem sageli kui harva. Asjaolu, et une arvelt enese piitsutamisel võib olla ränk hind, kipub jääma tähelepanuta.

Vähene uni ei peaks olema edu eelduseks, sest krooniline unevõlg kahjustab inimest tervikuna ja võib viia erinevate vaimse tervise häirete tekkeni. Kui inimene on

magamata, siis on tal üha raskem ennast kontrollida – ta muutub kergemini kannatamatuks ja ärrituvaks, tema õppe- ja tööviime on häiritud, langeb ka tähelepanu, mälu ja keskendumise võimekus. Aja jooksul kuhjuvad tagasilöögid võivad soodustada läbikukkumise tunnet ning viia

või ebaterved ärevusega toimetulemise viisid? Siinkohal ei tasu end murega üksi jätta, vaid küsida abi lähedastelt või kooli tugispetsialistidelt.

On olemas terve rida näpunäiteid, mida saad rakendada juba enne tugispetsialistidega kohtumist:

Pea paar nädalat unepäevikut

Välgi liiga pikki lõunauinakuid
Leia võimalusi füüsiliseks aktiivsuseks, soovitatavalt värskes õhus

Tuuluta tuba enne magamaminekut
Piira ekraanide ees viibimise aega vähemalt tundi enne magamaminekut

Põhjalikumad soovitusused ja unepäeviku põhja leiad aadressilt peaasi.ee/uni.

Kui oled unerežiimi paika saanud, siis on sul rohkem jõudu ka muude raskuste seljatamiseks.

Kui inimene on magamata, siis on tal üha raskem ennast kontrollida.

enesehinnangu languseni, mille ümberpööramine võib omakorda kesta kuid või ka aastaid.

Nii nagu iga muutuse puhul eeldab nõiaringi murdmine esmalt probleemi teadvustamist ja sealt edasi märkimisväärset tahtepingutust, mida kroonilise väsimuse korral võib olla keeruline teostada. Olles probleemi keskses, on teinekord raske aru saada, kust mure on päriselt alguse saanud ja kust alustada lahendamist. On need üksteise otsa kuhjuvad tähtajad, oskamatus oma päeva planeerida, ebarealistlikud ootused, liigse muretsemisega kaasnev kõrge ärevus

Pole tavatu ka see, et kõikide murede allikaks on justnimelt ebaregulaarne unetsükkel.

Uni on söömise ja vedeliku tarbimise kõrval üks baasvajadusi. Aju vajab puhkust selleks, et normaalselt funktsioneerida – sealhulgas jätta meelde uut infot ning õpitut hiljem meenutada. Hea une tulemusena tõuseb tähelepanuvõime, paranevad nii meeleolu, õpitulemused kui suhted lähedastega. Ärevuse, paanikahoogude ja depressiooni sümptomid seevastu taanduvad. Põhjus

peitub selles, et puhanud olek annab ressursse oma emotsioonide kontrollimiseks ning suutlikkust probleeme

elutervelt ja tõhusalt lahendada. Näeme seda selgelt ka oma igapäevatöös. <3

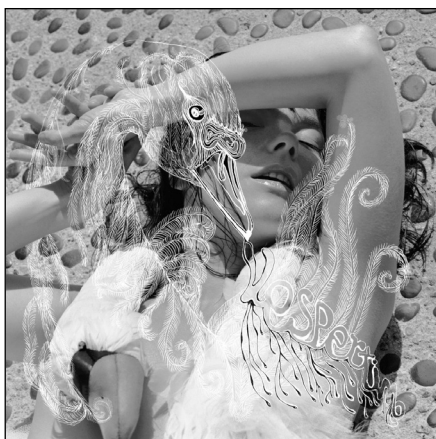
ERIK J-I MUUSIKANURK: SÕBRAPÄEVA ERI

////////////////////

Erik Joonatan Tepp 137A

Erik Jõevere 137C

Sõbrapäev ei ole meil teadaolevalt vaid sõprussuhete tähistamiseks. Iga aastaga imbub sõbrapäeva tähendusse aina rohkem tänulikkust ka armastussuhete eest. Kaks Erik J-i pakuvad muusikaturga sõbrapäeva eriga sulle just neid laule, millega uus süda võita või vana soojaks teha.

Björk – „Hidden Place” (art pop, electronic)

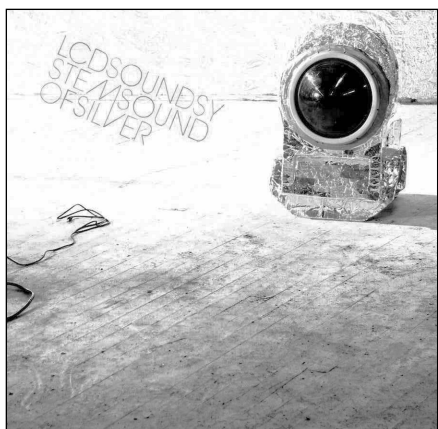
Teate, miks ei taheta eestlasi põhjamaalasteks pidada? Me siimaani ei kuula piisavalt Björki! Björki lugu „Hidden Place” on tema neljandalt alumilt „Vespertine”. Kogu album on kõige kaunim asi, mida ma kunagi kuulnud olen. Albumi võlu peitub ilu õrnuses. Instrumentaalid kõlavad alguses külmalt, kuid selle jaheduse keskel peitub kõige tõelisem armastuse väljendus. Ilu leidnud, on kuulamiskogemus midagi enneolematut. Minul on kogu aeg tunne, et Björk laulab mulle kuskilt sügavalt ajast väljapoole. Mu sisemus ja hing täitub soojusega. Björk on ise väga hästi laulu kokku võtnud: „„Hidden Place” räägib kahe inimese võimest luua paradiis vaid ühendusest. Neil on emotsionaalne asukoht, mis on ühine. Võib väita, et see ei eksisteeri, sest koht on nähtamatu, kuid muidugi see on päris.”

Paar teist albumi peal olevat armast lugu: „Pagan Poetry”, „Heirloom”.

SOPHIE – OIL OF EVERY PEARL’S UN-INSIDES (Album)

Artisti kuulsaim album „OIL OF EVERY PEARL’S UN-INSIDES” on hea näide Sophie Xeon ründavast ja eksperimentaalsest suhtumisest muusikasse. Olles produtsent lugudele nagu näiteks Madonna – „Bitch I’m Madonna” ja Vince Staples – „Yeah Right” oli ta muusikamaailmas tuntud oma stiili, vokaalide ning koheselt äratuntavate bassikäikude poolest. Selle aasta 30. jaanuaril lahkus Sophie elavate riigist kuu poole vaadates. Kui SOPHIE nimi on su jaoks tundmatu, siis kuula teda ning soojalt soovitan ka videoid vaadata. Kui vaja käimata tõmmata pidu, siis pane lugu „Faceshopping”, ei ole siimaani olnud korda, kus sellest ei oleks asja saanud.

LCD Soundsystem – „New York, I Love You but You’re Bringing Me Down” (indietronica, ballaad)

LCD Soundsystemi lugu „New York, I Love You...” õpetab meile kaht asja.

Armastada saab peale inimeste kõike. Armastada saab muusikat, kodulooma, voooooodit ja siin näites ka tervet linna. LCD Soundsystemi ninamees James Murphy läheb palas väikestesse detailidesse, mida ta New Yorgis kalliks peab. Siiski on ta kisunud kahele leerile. Teine asi, mida laul õpetab, on, et armastus ei ole alati lust ja lillepidu. Murphy räägib ka kõigest halvast, mis on tema kallimaga kaasnenud. Laulu parim külg on kindlasti James Murphy tõetruu lauluhääl. Igas sõnas on tõesti tunda, et kõik tuleb hingest. Pealekauba on iga LCD Soundsystemi lugu perfektsete tõusude ja langustega. Minule üldiselt ei meeldi ballaadid. „New York, I Love You...” on aga üks nendest, mida armastan.

Mangchi – What I Gotta Do (art rap)

Mangchil on alati väga lahe helidisain, mis kõlab justkui *live*’is mängitud, erilistelt vaikse, kuid täidetud tundega. Suur rõhk on trummidel ja lauljal endal. Mangchi 2016. aasta albumist „dONT gO sHE GoNe” lugu „What I Gotta Do” räägib ühepoolsest armastusest ja teadmatuses, kuid seda mitte tagasihoidlikult. Laulja karjub halastusest mikrisse ning edastab seda energiat ideaalselt. Väga kaasalauldava refrääniga (10 korda: „What i gotta do for you!?”) ja vabastava loomuga on see hea kaaslane üksikul sõbrapäeval. Terve album on elamus, mida peab kogema. Ise avastasin selle artisti Lealani sama albumi loo „Blu Masheen” coverist. Vot seda lugu pead kuulama, ma käsin. Kui oled harjunud kuulama *rap*i, siis see on hea võimalus oma maitseid avardada. **E**

Kloun (Joosep Uus) sooritamas liuglevat vigurit

Paide Teater

SIMBLID! KLOUNID! SITSID-SATSID-LEHVID-PATSID!

////////////////////
Paul Nurk 137A

– niimoodi algas vürst Volkonski lavastatud Bizet’ „Carmen”, mis küll ooperist muusikaliks oli tõlke-/tõlgendamisprotsessi käigus saanud. Vaatamata sellele, et pööraselt ülepakutud klassika algul külmaks jättis, suutis lavastus end siiski lõpuks tõestada ja tervikuks kokku siduda. Kaanonist mööda jalutamine andis seekord näitemängule nauditava värskuse, mis küll vähemasti viimasel ajal populaarse võttena mitte igakord ei õnnestu.

Võrreldes klassikaliste lavastustega väljendas tegelaste kerglaslikku olemust peale nende käitumise ka talupojaromantilist miljööd asendav toores tsirkuse ja lõbutudrukute pilgar, grimm, kostüümid ja laadavigurid. Nähtavasti taotluslik kõrvalrollide stereotüüpsus, ühesus ning populismimaiguline teostus oma tulede ja viledega sobitusid konteksti. Lavastus oli rikkalik ja ülepaisutatud: edevad, napid, kirevad kostüümid nii meestel kui naistel; närviline, hoogne, väljakutsuv koreograafia ning kabareelikud tantsu- ja laulunumbrid.

Mitmeidki kordi lõhuti nn neljas sein ehk teadvustati, et tegemist on etendusega – lõhuti teatriillusioon, näiteks kui ‘tegelasel’ tuli meelde, et tal tuleb kasutada oma tavalise hääle asemel oma ‘salakaubavedaja häält’.

Lavastusele andsid volüümi Volkonski ohtrad pisinüansid, mida ta lavastamise käigus nagu varrukast juurde puistas ning mis mitte ainult ei andnud juurde lõpptulemusele, vaid sütitasid näitlejaid prooviperioodilgi.

Pateetiliste aariate asemel jäi nüüd kõrvu leplandliku eesti popmuusika maik, millelt oli kadunud prantsuse/itaalia keele ooperlik pühadus ja suure orkestri asemel oli saateks mesimagusad klaverikäigud. Minu jaoks tõusis esile Carmen (Laura Niils) ümber posti keereldes esitatud teadantud „Habanera” tema käriseva ja madala tämbriga, mis sobitus hästi nii tegelase kui pala iseloomuga.

Isegi süžee ei läinud kogu selle lopsakas märulise koorma all kaduma. Endiselt tuli välja don José keerulised dilemmad, mis sest, et tegelikkuses olid tema valikud juba ette teada – lavastaja sõnul oligi loo peategelaseks „vääramatu saatust.”

Toon välja ka ühe silma jäänud hea visuaalse metafoori: tiigrimaskiga don

José hüpitan Carmen pani ta mängleva kergusega endale meele järele olema nagu taltsa tsirkusekiskja. Samuti kiidaksin misanstseeni, sest ikka ja jälle moodustasid näitlejad ja dekoratsioonid laval silmale puhkuseks kauneid kompositsioone.

Paide Teater

Carmen (Laura Niils) laval laiutamas ja mehi õrritamas

Viimastest etendustest üks nauditavamaid teatrikogemusi ning kui te ei ole just ranged kanoonikud (tegelikult isegi sel juhul soovitaksin teil minna ja oma silmaringi avardada), siis hankige pilet ja saage osa ühest omapärasest klassika töötlusest. **R**

Lai tn 49, kus Peetri Reaalkool
esimestel aastatel tegutses

Piret Otsa ja Heli Ahuna koolimaja
arhitekti Max Hoeppeneri büsti
avamisel Moskvast

Peetri Reaalkooli esimene direktor
Peeter Osse

TALLINNA REAALKOOL.

////////////////////
Karmen Laur 136B
Pildid: Tallinna Reaalkooli arhiiv

Tuleval õppeaastal tähistame Tallinna Reaalkooli 140. sünnipäeva. Suurejoonelise juubeliaasta valguses annab Reaali Poiss igas numbris ülevaate kooli ja realistidega seotud ajaloosündmustest. Esimene ajarännak viib tagasi Reaalkooli loomise juurde, aastasse 1881.

19. sajandi teine pool kujunes Tallinna kaubanduse ja tööstuse öitsenguperioodiks, millele andis tõuke kindlusevööndi kaotamine 1857. aastal ja Balti raudtee (Tallinna ja Peterburi vahel) avamine 1870. aastal. Kaubanduse ja tööstuse kiire arenguga kaasnes vajadus uut tüüpi koolide järele, mis koolitaksid eriharidusega tööjõudu. Seoses Peeter I 200. sünniaastapäeva tähistamisega 1872. aastal asutasid linnavalitsus ja gildid Tallinna Peetri Reaalkooli fondi. Uue kooli rajamiseks määrasid linnavalitsus ja gildid ühiselt 1700 hõberubla, mille lisandus toetust ka väljaspoolt linna eelarvet. Algas pikk vägikaikavedu Tallinna linnanõukogu ja keisririigi haridusministeeriumi vahel, mis päädis Peetri Reaalkooli piduliku avamisega 1881. aasta 20. augustil (uue kalendri järgi 1. septembril). Ent vastavatud koolil puudus hoone, kus õppetööd korraldada.

Seetõttu kolis kool Lai tn 49 majja, mis oli vahetult enne linnamüüri äärde Renteni kindlustorni asemele ehitatud. Üüriti kaks korrust, mis maksisid kokku 1400 rubla aastas. Esimesel kooliaastal õppis koolis kaks klassi ühtekokku 29 õpilasega.

Samal ajal alustati uue hoone ehitamisega. 19. sajandi keskpaigani oli hoonete püstitamine vanalinna müüride ja bastionide äärde keelatud. 1858. aasta otsusele kustutada Tallinn kindluslinnade nimekirjast järgnes aga vanade müüride, vallide ja väravate ulatuslik lammutamine. Tänu sellele oli võimalik ehitada esimene uus hoone Karjavarava esisele tühermaale, tollase Karja tänava ja Promenaadi tänava (praegune Estonia pst) nurgale – selleks hooneks sai 1883. aastal valminud Peetri Reaalkooli koolimaja, mis on ühtlasi Tallinna esimene koolimajaks projekteeritud hoone. Koolimaja ehitusfond oli jõudsalt kasvanud: 1872. aasta 4000 rublalt 50 000 rublani 1881. aastaks. Suurimad annetused pärinesid kaupmeestelt.

KOOLIHOONE PROJEKTEERIMINE

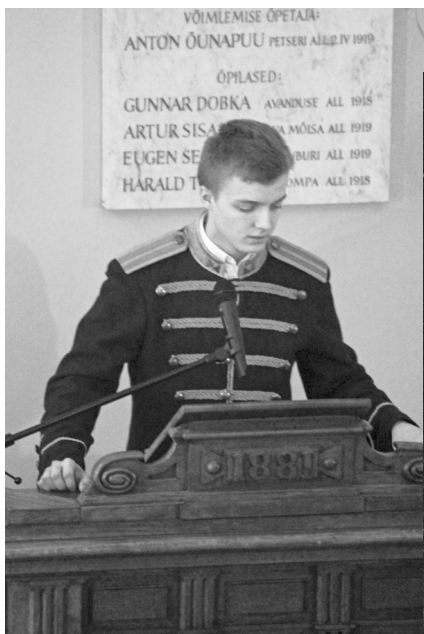
Konkursi tulemusena valiti hoone arhitektiks Max Hoeppener, projekti täiendas ja ehitusjärelvalvet teostas linnainsener Carl Gustav Jacobi, kes ehitas endale samaaegselt kiviellamut

praegusel aadressil Pärnu mnt 11, kus töötab Kesklinna Põhikool. Arhitekt Max Hoeppener oli baltisaksa päritolu Moskva arhitekt, kelle looming on silmapaistev, ent vähetuntud. Hoeppener on projekteerinud Moskvasse luterlastest vaestele poistele ja orbudele ehitatud hoone, kus praegu tegutseb Moskva Sergei Andriyaka akvarellikool. Kooli õppejõud jõudsid arhitekti elukäiku uurides ka Reaalkoolini. Kontakt süvenes ning külaskäikude põhjal valmis raamat Hoeppeneri elust ja loomingust. 2011. aastal käisid Reaalkooli esindajad Piret Otsa ja Heli Ahuna Moskvast, kus osaleti ka Hoeppeneri büsti avamisel Vvedenskoje saksa kalmistul.

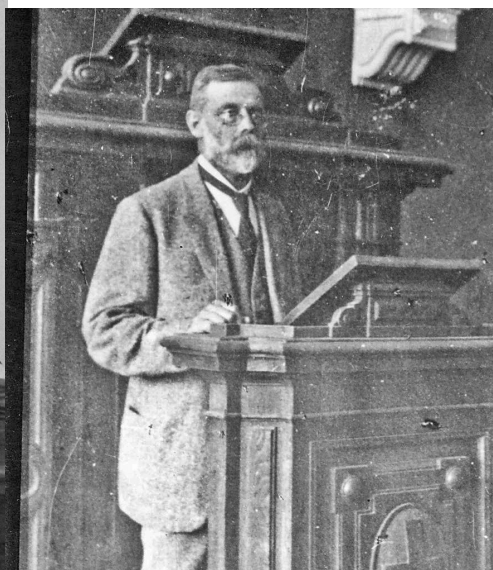
AVAAKTUS UUES HOONES

Hoeppeneri ja Jacobi kavandatud hoonesse koliti 1883. aasta sügisel. 1884. aasta 17. jaanuaril peeti pidulik avaaktus, kus pidas kõne esimene direktor Peeter Osse. Osse oli lõpetanud Tartu Ülikooli matemaatika eriala, lisaks käis ta linnavalitsuse ülesandel Saksamaal uut tüüpi reaalkoolidega tutvumas. Osse pidas just reaalteadmisi olulisteks. Ta rõhutas oma avakõnes reaalariduse tähtsust, üksikute õppeainete ülesandeid ja mainis kasvatuslikke sihte, mida ta kavatses uues koolis rakendada. Algusaastail said reaalaridusest osa

Kaarel Kotkas (vil!130) pidamas kõnet 2014. aasta ajarännakul, mil möödus 130 aastat avaaktusest

Peetri Reaalkooli inspektor Spreckelsen kõnelemas koolile kingitud kõnepuldil. Väiksem kõnepult eemaldati nõukogude ajal arvatavasti puldi esiküljel ilutseva risti tõttu

Peeter I Tallinnas".Tundmatu kunstnik. Õli, lõuend, mõõdud 274x186,5

LOOMISE LUGU

valdavalt sakslastest õpilased, kes pärinesid aadlike, ametnike ja kaupmeeste peredest. Ka enamik õpetajaid oli sakslased. Eestlasi oli vaid üksikuid – nende hulk kasvas tasapisi, ent järjepidevalt.

Selle tähtsa sündmuse meenutamiseks peeti 2014. aasta jaanuaris, mil avaaktusest möödus 130 aastat, ajarännak. Aulas toimus kogunemine, kõlas tsaaririigi hümn ning Peeter Osse saksakeelse kõne luges ette Kaarel Kotkas (vil!130). Üks Osse mõtteteradest, mis ajarännakul esitati, kõlas nii: „Tuleb omalt poolt kaasa aidata sellele, et meie poistest noorukid ja mehed saavad, kes mõttelt selged, tahtelt tugevad ja võimelised õilsaks vaimustuseks ning rõõmsaks eneseohverduseks.”

HARMOONILINE JA PRAKTIINE KOOLIMAJA

Hoeppeneri ja Jacobi kavandatud hoone ehitamine läks maksma 147 670 rubla. Koolimajas on laiad koridorid, kahte korrust läbiv aula ning avarad ja õhu- ja valgusküllased klassiruumid. Oli ka võimla, füüsika auditoorium, keemia laboratoorium, raamatukogu, joonistamissaal, loodusloo kabinet, muusikaruum, õpetajate tuba, direktori kabinet, kooli kantselei jne. Algselt puudus vaid garderoob, mistõttu rippusid üleriided koridoris. Tähelepanuväärne on, et teisel korrusel

paiknes 11-toaline direktori korter ning esimesel korrusel asus inspektori korter. Kooliruumed on hilisemalt mitmel korral ümber kujundatud. Näiteks ehitati 1921. aastal keldrikorrusele garderoob, seejärel muudeti võimla kõrval asuv klassiruum duširuumiks ja teine klassiruum keemia laboratooriumiks, sest senise laboratooriumi koha hõivas tööõpetus. Ent kui koolireform 1934. aastal jõustus, eemaldati tööõpetus reaalgümnaasiumite õppekavast ning vastav ruum ehitati ümber lasketiiruks sobivaks. Ka direktori korterit kasutati hiljem õppetöös. Koolihoonet peetakse kujunduselt harmooniliseks ja üheks kaunimaks tänaseni säilinud uusklassitsistlikuks ehitiseks Tallinnas.

HELDED ANNETAJAD

Koolihoone valmimisega ei raugenud siiski annetajate hool. Kaupmehed annetasid koolile pingid, samuti ka raha õppevahendite ja kaunistuste soetamiseks. Kaupmees Christian Rotermann, kelle poeg õppis Peetri Reaalkoolis, kinkis koolile kahekordse kõnepuldi, mille kõrgem ehk ülemine osa on tänaseni koolis alles. Mälestuste järgi kadus väiksem ehk alumine kõnepult nõukogude võimu ajal, sest puldil oli kaunistuseks režiimile ebasobiv rist.

Rotermanni abikaasa kinkis koolile Peeter I elusuuruses õlimaali. Maal rippus aukohal, selle taustal tehti ka klassipilte. 1917. aastal paigutati maal koolimaja läänetiiva koridori ning 1936. aastal loovutati Eesti Kunstimuuseumile. Kui muuseumi kogud 1944. aasta märtsipommitamise käigus kannatada said, oli kool veendunud, et maal on hävinenud. Üllatus oli suur, kui 2015. aastal selgus, et Kumu kogudes hoitavate Peeter I portreemaalide hulgas on ka üks identne sellega, mida oli näha vanadel koolifotodel. Küll aga pole säilinud dokumente, mis kinnitaksid, kuidas maal pärast sõda muuseumisse võeti. Seetõttu ei ole võimalik kindlalt väita, kas tegemist on originaali või koopiaga. 2018. aastal, kui toimus ajarännak Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva tähistamiseks, projitseeriti Peeter I elusuuruses õlimaal aula seinale, mille taustal oli taas võimalik klassipilte teha. Maal on sümbolne kingitus koolile, mille asutamine oli ajendatud tsaari 200. sünniaastapäevast ning mis oli nimetatud Peeter I järgi. **R**

Allikad:

Jüri Remmelgas „Mehed Vabaduse Puiestelt“
Heli Ahuna
Horisont

EKSPERIMENT | KUI MÕJUS ON KUU JA AASTA PLANEERIMINE?

////////////////////

Karmen Laur 136B

2021 on hoo sisse saanud ja aastavahetus tundub jäävat mägede taha. Siiski on lõviosa aastast veel ees, mis tähendab, et võimalusi käesoleva aasta meeldejääviks planeerida on veel palju. Just nimelt planeerida. Tavapäraste uusaastalubaduste, mis nagunii ei täitu, asemel soovitatakse eesmärgid kirja panna ja nende saavutamiseks vaeva näha. Mina tegin seda ning jaanuarile tagasi vaadates avastan nii mõndagi põnevat.

Selleks, et detsembri lõpuks midagi tehtud saaks, tuleb alustada juba jaanuaris.

Aastat planeerides tuleks mõelda paralleelselt kogu aastale kui ka eesolevale kuule. Selleks, et detsembri lõpuks midagi tehtud saaks, tuleb alustada juba jaanuaris. Võib tunduda, et igaks kuuks mitmete eesmärkide seadmine on pisut liiga ambitsioonikas, kuid on tõestatud, et soov kirja pannes püsivad need kauem mees ning seega on ka nende saavutamise tõenäosus suurem¹. Näib ka, et kui kalender on tihedalt sisustatud, ei jää aega spontaanseteks otsusteks, ent tegelikult juhtub vastupidine – efektiivne planeerimine tagab mõistliku ajakasutuse, mis omakorda jätab aega ootamatuteks seiklusteks.

Mina võtsin jaanuari alguses oma lemmikpastaka kätte ja asusin tabeleid vormima. Lähtusin muusik Sandra Vabarna alusfailist, kuid mugavdasin selle endale sobivaks. Jagasin plaanid 15 kategooriasse: füüsiline tervis, vaimne tervis, eneseareng, pere, sõbrad, heategu, kool, kodu, majanduslik seis, keskkond, uus kogemus, kuu/aasta omadussõnad, uus harjumus, harjumus, mida lõpetada, ja muu. Täitsin paralleelselt nii jaanuari kui 2021. aasta üldtabelit. Nii tehes on kindel, et kuu eesmärgid teenivad aasta eesmäärke.

Näiteks seadsin jaanuarikuu füüsilise tervise kategooria eesmärgiks vähemalt viis korda nädalas trenni tegemise ja kuu keskmiseks liikumisaktiivsuseks vähemalt 75%. Vaimse tervise hoidmiseks peegeldasin pea igal õhtul möödunud päeva, analüüsisin päeva häid ja halbu külgi. Lisaks hakkasin kahe ettevõtmise igakuiseks annetajaks ehk patreoniks ning veetsin igal nädalal perega aega, käies metsas jalutamas ja mäesuusatamas, millest viimane oli ühtlasi ka minu uus kogemus.

PLANEERIMISEL ON MÄRGATAV MÕJU

Kuidas mul tegelikult läks? Palju lihtsam on ju lihtsalt eesmäärke üles kirjutada, kui nende saavutamiseks reaalseid samme astuda. Ega kõik ei õnnestunudki, aga suur osa sai siiski täidetud. Olin üsna üllatunud, kui kuu keskmine aktiivsus tuligi pisut üle 75%. Äärmiselt turgutavalt mõjus ka päeva peegeldamine, mis aitas märgata meeldivaid (pisi) juhtumeid, elada rohkem hetkes ja tuua selgust oma mõttepunftasse. Üks jõulisemaid muudatusi, mis ma „harjumus, mida lõpetada“ kategooriasse liigitasin, oli sotsiaalmeedia sõltuvuse ohjamine. Selleks seadsin Instagramile, Facebookile ja Snapchatile ajapiirangud (iga rakenduse päevane lubatud kasutusaeg oli keskmiselt 25 minutit) ning seadistasin oma telefoni nii, et vahemikus 22–7.15 kestaks öörežiim, mis lukustas enamik rakendusi ning muutis ekraanipildi mustvalgeks. Lisaks olin juba varem võtnud maha teavitused, mis

on väga palju aidanud vähendada telefoni tarbetut avamist. Libastumisi tuli ikka ette, kuid üldiselt kaasnes selle muutusega vabastav tunne.

Kuu eelarve koostamine, hommikusöökide ja snäkkide valmistamine ning ajalehtede lugemine ja taskuhäälingle kuulamine mul nii hästi ei sujunud. Esimesed kaks on tingitud vähesest motiveeritusest rahaga tegeleda ja süüa teha, viimane aga on üsna üllatav, arvestades, kui väga mulle pikad artiklid ja sisukad taskuhäälingle meeldivad.

Esimese kuu jooksul täheldasin, et kuni kolm eesmärki *per* kategooria on optimaalne. Täidetud leht peab kogu aeg silme ees olema ning seda tuleb pidevalt lugeda, et midagi ei ununeks. Näiteks tahtsin igapäevaselt mediteerida kasvõi mõne minuti, aga kuna ühel hetkel kadus mu paber teiste lehtede, raamatute ja vihikute alla, siis ma lihtsalt unustasin selle ära. Samuti on mõistlik lubada midagi, mida nagunii täita suudad, et saavutatu

...efektiivne planeerimine tagab mõistliku ajakasutuse, mis omakorda jätab aega ootamatuteks seiklusteks.

üle uhkust tunda. Minu üks sellistest punktidest oli igal nädalal vanavanematega rääkimine.

Kõkkuvõttes seadsin jaanuariks 37 eesmärki, millest täitsin 28. Esimese korra kohta ei saa liialt nuriseda, sest

mu heaolutunne tõesti kasvas. Tundsin, et kontrollin paremini oma aega ja tegevusi, täiendan kogemuste pagasit ning juurutan tervislikke harjumusi. Veebruarikuud planeerisin juba vilunumalt. Usun, et taoline teadlik teguviis viib sihile ja vaatan aasta lõpus rahulolevana möödunudle tagasi. Aasta lõpp püsib mägede taga, nii et veel on aega 2021. aasta unustamatuks planeerida!

¹ Murphy, M. (2018). *Neuroscience Explains Why You Need To Write Down Your Goals If You Actually Want To Achieve Them*, Forbes, 15. aprill

KUI TEADUSPÕHISED „JÄÄAJA” TEGELASED TEGELIKULT ON?

/////////
Rhea Kõivutalu 136B

Mind kutsutakse tihti meie kooli mammutiteadlaseks – eelmisel aastal kirjutasin terve uurimistöö karvasest mammutist (jah, see on liiginimi) ja tänavu kirjutan inglise keele valikkursuses *Academic writing* pikema essee *20th Century Fox* filmi „Jääaeg” teaduspõhisusest, uurides peamiselt mammuteid, kuid põgusalt ka mõõkhambulist tiigrit ja maismaa laisikut. Niisiis, kui teaduslikult filmi „Jääaeg” peategelasi Mannyt, Diegot ja Sidi kujutatud on?

MAMMUT MANNY SÕI MITUSADA KG TAIMSET TOITU PÄEVAS

Baasteadmine mammutimaailmas on see, et mammutid ei elanud liustiku peal, vaid selle ääres asuvas tundras. Nad said hakkama kerge lumekattega, kuid terve liustiku alt ei suuda ükski loom toitu välja kaevata. Kaevamiseks said mammutid kasutada võhkasid, mis kasvasid isastel kolme ja emastel kahe meetri pikkuseks (suurim leitud võhk on lausa nelja meetri pikkune). Võhkade suurusega avaldasid isased emastele muljet ning võhjad toimisid ka relvadena. Lisaks toetasid mammutid oma lonti võha peal, kusjuures igal isendil oli selleks lemmikvõhk. Filmis kasutas Manny võhkasid mõõkhambulist tiigritega võitlemiseks.

Film ei olnud nii täpne karvase mammuti toitumisharjumuste kujutamiseks. Suure loomana pidid nad sööma umbes 200 kg taimset toitu päevas, mis nõuab üsna suurt osa ööpäevast. Ent filmis otsitakse süüa ainult beebile ja temagi sööb melonit, mis ei saa kindlasti kasvada liustiku lähedal polaarses kliimas. Päriselt söid mammutid taimset toitu, täpsemalt kõrrelisi, tarnasid, lehti ja oksti. Suur toidu hulk võimaldas mammutitel kasvatada lausa kaheksa cm paksuse rasvakihi, kuid külma vastu kaitses tihe karvkate rasvakihist isegi paremini. Arktilise eluviisiga loomadel peab olema ellujäämiseks sooja hoidev kehaehitus – karvase mammuti puhul tähendas see lühikesi jalgu ja väikeseid kõrvasid.

Autor (paremal) oma õega
Jääaja keskus.

Erakogu

Peale selle oli mammutite vereringe kohastumustega: veenid olid arterite kõrval, et enne südamesse jõudmist soojenema hakata, ning hemoglobiin esines erivormina, mis vajas hapniku laialikandmiseks vähem energiat. Manny kujutamine filmis on üldiselt tõetruu, enim eksiti toitumisharjumustega.

DIEGO EI OLE TIIGRI EGA KASSIGA LÄHEDALT SUGULANE

Mõõkhambulise tiigriga seotud vastuolud ilmnevad juba tema liiginimest. Teadlased eelistavad sõna tiiger asendada kassiga, kuid reaalsuses ei ole mõõkhambuline tiiger kummagi loomaga lähedalt sugulane. Seetõttu on kõige õigem looma kutsuda tema ladinakeelse perekonnanimega *Smilodon*. See liik eksisteeris mammutiga samal ajal ja tema fossiile on leitud nii Põhja- kui ka Lõuna-Ameerikast. Ka mammut elas Põhja-Ameerikas, kuid nende kahe looma elupaigad ei ole samad, mistõttu ei oleks nad arvatavasti ikkagi kohtunud. *Smilodoni* olakõrgus oli meetri ringis, mis

on filmis „Jääaeg” küllaltki täpselt kujutatud. Liigi jahipidamisest on kaks teooriat. Neist ühe järgi oli karjas jahipidamine peamine – seega on filmis kujutatu õige. Teise teooria kohaselt oleks Diego pidanud üksinda jahtima, sest kaslasena oleks ta suutnud kiiresti taastuda ning ei ole teada, kas liik oli grapisuhtluseks piisavalt arenenud.

SID OLII KAHEL JALAL SEISTES PEA SAMA PIKK KUI MANNY

Maismaalaiskloom ehk *Megalonyx* elas samal ajaperioodil karvase mammutiga, kuid viimasest erinevas elupaigas. *Megalonyx* elas metsades, kus massiivsed mammutid ei oleks normaalselt paikneda saanud. Filmis elas Sid mammuti elupaigas tundras.

Veelgi suurem viga Sidi kujutamisel avaldus tema kehaehituses. Päriselt oli liik pea kolmemeeetrise kehapikkusega, liikus neljale jalale toetudes ja kaalus lausa 1000 kilogrammi. See tähendab, et Sid peaks olema kahel jalal seistes – nagu ta terve filmi on – ainult pisut lühem kui Manny. Julgen pakkuda, et filmistuudio *20th Century Fox* muutis looma pisemaks ja armsamaks, et lastefilmi lastesõbralikuna hoida. Kolme tegelase kujutamine ei olnud ühtlaselt teaduspõhine. Manny käitumine oli kooskõlas karvase mammuti omaga, kuid Diego ja Sidi elupaiku oli muudetud. Kui mõnel lugejal tekkis huvi mammutite, jääaja või muu sama ajaperioodi liigi kohta, siis võite julgelt minu poole pöörduda. Kõiki vastuseid küsimustele ma küll peast ei tea, aga selgitusi tahaksin ise ka teada ja koos on lihtsam otsida. Huvilistel soovitan käia ka Jääaja Keskuses, kus on lühidalt ära seletatud terve Maa ajalugu ja kus saab imetleda karvase mammuti (ja muude sama ajaperioodi loomade) elusuurst kuju.

Peamised allikad:

Lõugas, L. (2018) *Jääaja Keskuse õppematerjal: Kas mammut on karvane elevand?*

San Diego Zoo Global. (2009) *Ground Sloths (Paramylodon harlani, Nothrotheriops shastensis, and Megalonyx jeffersoni) Fact Sheet*
San Diego Zoo Global. (2009) *Saber-toothed Cat (Smilodon fatalis) Fact Sheet*

REAALSELT LGBT

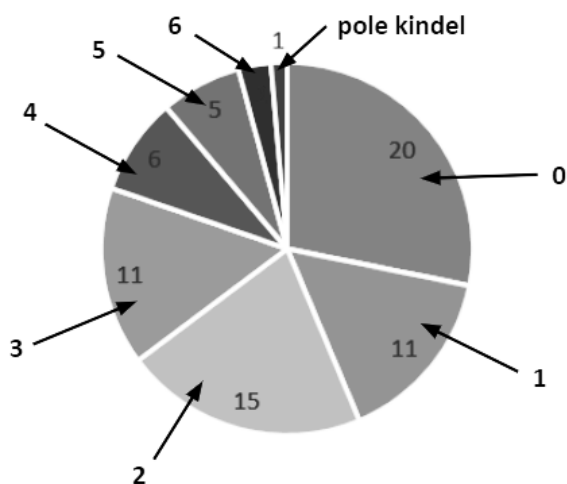
//////
Ethel Pill 138B

Julgen väita, et armumine ei ole valik. Avalikult armastuse väljendamine on privileeg, mida paraku kõik eestlased nautida ei saa, sest kahjuks on homfoobia Eestis üsnagi levinud. Selleks, et uurida Reaalkooli suhtumist LGBT+ kaaslastesse, tegin omaalgatusliku küsitluse. Ilmnes, et Reaali kogukond on palju kirjum, kui arvutati oskaks.

Olen kuulnud Eesti samasoolistelt paaridelt, kuidas isegi tänaval oma armastatu käe hoidmine pilke tõmbab. Ajast, mil mõistsin, mida tähendab lesbi või gei, on mulle segadust valmistanud LGBT+ kogukonna vastane viha. Viha, mille tõttu on inimesi nii kiusatud, pekstud kui ka tapetud. Homoseksuaalne armastus on samasugune armastus nagu heteroseksuaalne – see ei küsi kohta, aega ega inimest, kellesse armutakse. Siiski leidub neid, kes on veendunud, et homoseksuaalsus on valik, patt või vaimne haigus. Reaalkoolis on erinevalt minu eelmiste koolidega üsna positiivne suhtumine LGBT+ inimestesse. Kuigi, nagu selgus Reaalkooli LGBT+ uuringust, ei ole kõik õpilased minuga nõus.

Küsimustikule vastas kokku 80 inimest: 22 neist 138. lennust, 20 õpilast 137. lennust, 26 vastajat 136. lennust, kuus põhikoolist ja kuus vilistlast. Lisaküsimustele vastamine ei olnud kohustuslik, mistõttu kohati varieerus vastajate hulk.

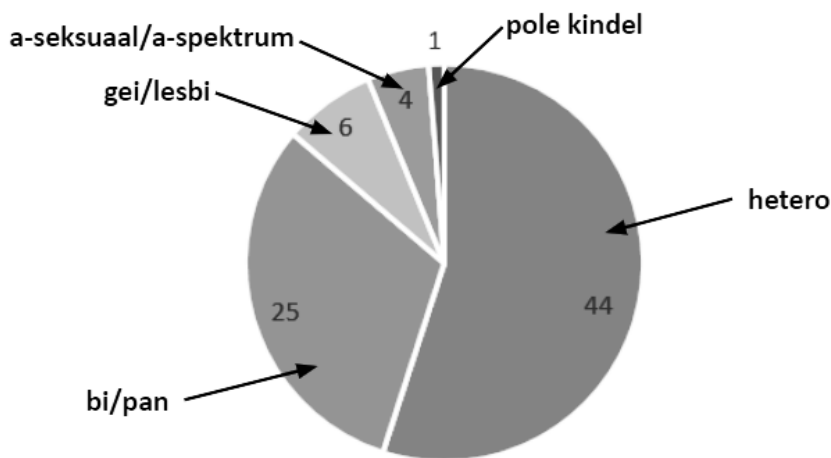
Paiknemine Kinsey skaalal

on täiesti sirge ja 6 täiesti gei. Sellele lisaküsimusele vastas 71 inimest ning tulemused jagunesid järgnevalt (esimene number tähistab Kinsey skaalat ning sellele järgneb vastanute hulk): 0 – 20, 1 – 11, 2 – 15, 3 – 11, 4 – 6, 5 – 5 ja 6 – 2. Üks inimene liigitas end „Muu” alla, tõdedes, et ta pole päris veendunud, ent jääb pigem 6 ringi.

Viimastele küsimustele vastamine polnud kohustuslik. Üks neist uuris LGBT+ inimestelt, kas nad on nn kapist väljas. Vastas 38 LGBT+

Seksuaalne sättumus

Esmalt palusin vastajatel määratleda oma seksuaalset sättumust. Pisut üle poole vastanutest (44) on heterod, 25 inimest (31%) bi/pan, kuus (8%) gei/lesbi, neli (5%) a-seksuaal/a-spektrum ning 1 vastaja polnud oma seksuaalsuses kindel. Vastused jagunesid küllaltki sarnaselt romantilise sättumuse määramisel, kuigi vaadates anonüümseid vastuseid inimese kaupa, leidis vähemalt viis inimest, kelle romantiline sättumus ei kattu nende seksuaalse sättumusega.

Uuris ka, mis soost õpilased on. 32 inimest (40%) on cis-soolised mehed, 45 vastanutest (56%) cis-soolised naised, üks on *non-binary*, üks on *gender-fluid* ja üks on transmees. Sellele järgnes lisaküsimus, kus tuli end Kinsey skaalale paigutada. Kinsey skaala lõi Alfred Kinsey, kes

kogukonna liiget, kellest 18 ehk pisut alla poole on nn kapist väljas. Seitse vastanutest (18%) on veel nn kapis ja kaheksa (21%) pole otseselt kapis ega ka väljas. Mitmed kirjutasid, et on sõpradele väljas, aga vanematele mitte. See tendents näitab Reaalkooli ja eelkõige õpilasi heas valguses.

Samas näeb 75 vastajast 14 (19%), et Reaal ei ole LGBT+ sõbralik kool. Domineerima jäi siiski arvamus, et kool on LGBT+ inimeste suhtes sõbralik – nii vastas 50 (67%) inimest. 11 inimest (15%) kirjutas ise oma vastuse, millest enamik jäi kahe äärmusliku vastuse vahele. Mõni vastaja tundis, et osa õpetajaid pole piisavalt ajaga kaasas käinud või et klass on homfoobne. Vastajatel oli võimalus ise midagi lisada, misjuures kiitsid paljud sooneutraalseid tualette.

Kokkuvõttes ilmnes, et Reaalkooli LGBT+ sõbralikkus pole kaugeltki ideaalne, aga vähemalt ei pea õpilased kartma oma turvalisuse pärast nn kapist välja tulla. Olen märganud, et tüdrukutel on lihtsam kapist väljas olla kui poistel, nii paistab see olevat ka Reaalis. Kui poiss tuleb kapist välja, peetakse seda mõnikord ekslikult maskuliinsuse puudumiseks. Samas pole nendel poistel, kes meessoost LGBT+ kaaslase üle nalja teevad, midagi selle vastu, kui tüdruk nn kapist välja tuleb. Paraku on see seksistliku ühiskonna, kus naised objekteeritakse, tagajärg. Minu õuduseks on naiste objekteerimine järjekordne soolise diskriminatsiooni õudusunenägu, millesse ma laskuda ei soovi. 16

ANALÜÜS REAALKOOLI TREPPIDEST

/////////
Ainar Leedu 138C

Reaalkoolis on klasside vahel liikumise vaieldamatult kõige tähtsam osa treppidel. Pärast kaheksatunnist koolipäeva võid nutikella abil avastada, et oled lausa 30 korrust kõndinud. See on nagu salajane treening koolipäeva sees, mis vahel – eriti kui pead pärast söömist neljandale korrusele minema – paneb mõtlema, kas lifti ei võiks lihtsalt kasutada. Sellist valikut aga kahjuks pole, mistõttu tuleb lihtsalt üles vantsida, kuid nii palju üles-alla liikudes peab kindel olema, et trepid ka mugavad on.

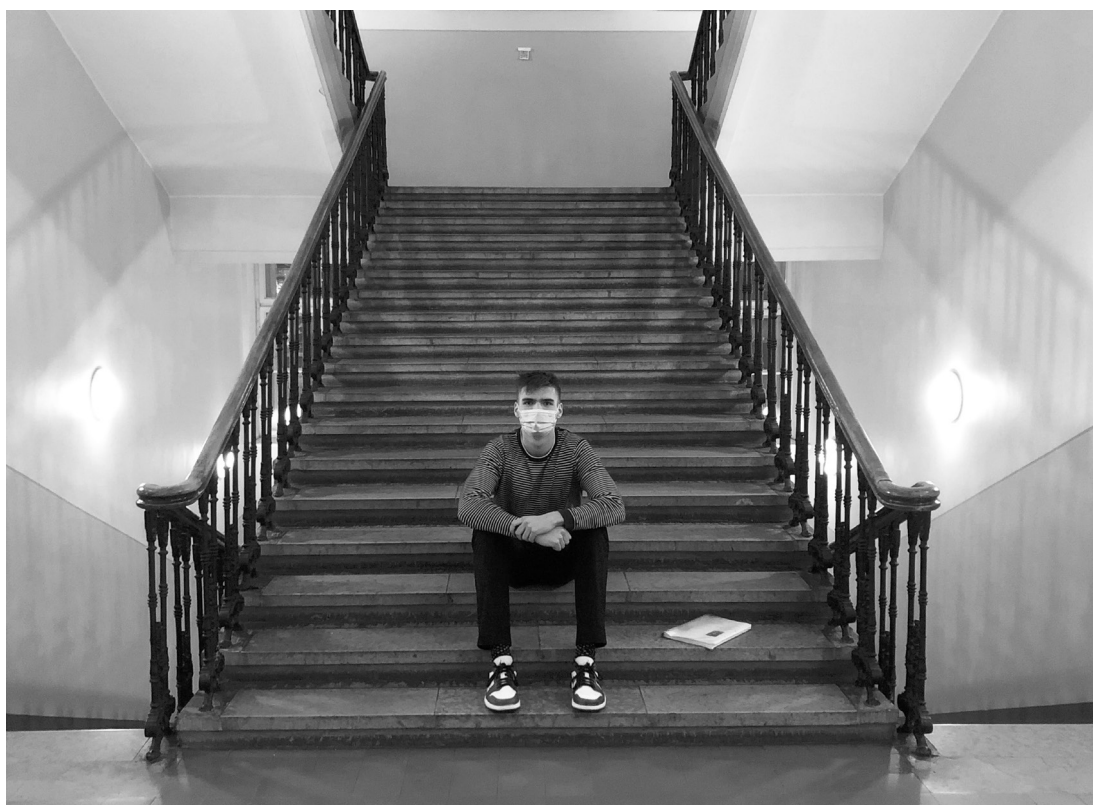
Esimene valik on suur peatrepp. See on mastaapne, väga lai ning suhteliselt madalate astmevahedega. Nii mõnigi kord võtan ühe sammu asemel kaks ning alla tulles isegi rohkem. Mõned trepid on selle aspekti poolest väga kehvad, sest normaalne samm oleks sel juhul poolteist astet ning tuleb astuda kas väga lühikese või pika sammuga. Reaalkooli peatrepil

on aga päris mõnus: saad valida, kas lähed rahulikult üks aste korraga või natuke pikema sammuga, kui on algamas mõni tund, kuhu ei ole hea hilineda. Kummagi variandiga ei teki tunnet, et peaks sammu venitama või kuidagi imelikult astuma. Iga aste on ka piisavalt sügav – jällegi, mitte liiga, vaid piisavalt õige. Muidugi on see väga relatiivne, sest inimesed on erineva pikkusega, kuid leian, et kuna olen keskmist kasvu, saab enamik õpilasi minuga nõustuda.

Teine valik on kaks kõrvaltreppi, mida ei ole võimalik vältida, sest peatreppi mööda neljandale korrusele lihtsalt ei jõua. Põhiprobleem on minu jaoks see, et kui ajastada oma minek neljandale korrusele halvasti, võid sattuda päris suurde ummikusse, sest treppidele viivast uksest mahub korraga läbi üks inimene ning ka trepid ise on võrdlemisi kitsad. Kuigi peab nentima, et kui juba trepil

olla, siis mahub seal kahes suunas liikuma – seega on probleemiks läbi ukse trepile jõudmine. Astmevahed tunduvad minu kui keskmist kasvu inimese jaoks küllaltki mugavad, kuid jällegi võtan tavaliselt paar astet korraga. Kui pean liikuma neljandalt korruselt alla, siis lähen enamasti pigem kolmandale korrusele ja sealt suurele trepile kui väiksest trepist veel edasi alla. Küljetrepid tekitavad natukene kõhedat ja kinnist tunnet, mida suurel trepil ei ilmu.

Kindlasti oleneb inimese ja treppide vaheline suhe kasvust, ent väiteid, mis kindlaid arve ei sisalda, on kerge mõista. Tegelikult on meil koolis väga head trepid ning perfektsust olekski ebaratsionaalne nõuda. Tuleb ka arvestada, et pole võimalik kõigile meele järele olla, mistõttu tuleb arvestada enamuse rahuloluga. **R**

Jäädvustus trepianalüüsi köögipolelt

Erakogu

REAALI CUPIDO TEEB TÕHUSAT TÖÖD. KOLME REAALI PAARI LUGU

////////////////////

Karmen Laur 136B

Katriin Kalle 138C

Kadriann Kummer 138C

Reaalis on märgatud lisaks Reaali Vaimule ka Cupidot, kes reaalikaid paari paneb. Veebruari kui armastuse kuu valguses vestlesime kolme Reaali-sisese paariga suhteelust kooliseinte vahel. Nad meenutavad oma algusaegu ja lõbusaid seiku ning edastavad sõnumeid kaaspaaridele. Reaali Poiss soovib kõikidele paaridele kuhjaga armastust ja hoolimist ning musi püksi!

Annely Vahi ja Stefan Saar

Annely Vahi (136B) ja Stefan Saar (136C) on koos olnud pisut üle poole aasta. Nende teed ristusid eelmise aasta vaba lava bändiproovides, kuid tõsisemalt hakkasid nad suhtlema möödunud suvel. Piinlikkust nad koolis tundnud ei ole, seda ka mitte algusfaasis. „Mul on nii ilus tüdruk, miks mul peaks piinlik olema,” tõdeb Stefan. Mõlemad peavad koolis kallistamist ja käest kinni hoidmist normaalseks, kuid teiste ees suudlema ei kipu.

Annely ja Stefan meenutavad muiates, kuidas nad ühel päeval tühjas koolikoridoris seisis, juttu rääkisid ja teineteiselt ümbert kinni hoidsid. „Järsku tuleb Tiia Luuk meie juurde ja ütleb: „Vabandust, armupaarikene, palun ärge olge koridoris niimoodi ümbert kinni ja hästi lähedal. Siin on väiksed lapsed.”” Tähelepanu on nad pälvinud ka Stefani klassijuhatajalt Madis Somelarilt, ent Somelari kommentaare võtavad nad huumoriga.

Ka kaasõpilased suhtuvad paari sõbralikult. Annely tõdeb, et on tänu suhtele leidnud uusi häid sõpru Stefani klassist. Mõlema arvates ongi parem, et ollakse lennu-, mitte aga klassikaaslased. Nende sõnul on lennul ühiseid väljasõite ning küllaltki sarnane õppekava, mistõttu saavad nad teineteist õppimisega aidata. Samas aga ei sooviks kumbki samas klassis käia. „Erinev klass

on mugavam kui sama klass. Siis ma võtan sind (Stefanit) mitte kui klassivenda, vaid kui poissi,” nendib Annely.

Annely ja Stefan soovivad teistele paaridele lähedust ja hoolivust ning vähem muretsemist. „Lõppude lõpuks läheb alati kõik hästi,” ütlevad Annely ja Stefan kui ühest suust.

Annely Vahi (136B) ja Stefan Saar (136C)

Anette Roosiväli ja Karl Joosep Randveer

Anette ja Karl on kaks armast inimest 138C klassist. Nad kohtusid ühel sünnipäeval, kuhu Karl juhuslikult oli sattunud. Anette meenutab esmamuljet Karlist nii: „Arvasin, et Karl on umbes 18 ja mind võlus ta sümpaatne olek ja täiskasvanulikum käitumine, kui on teistel meieealistel.” Ka Karlil on meeles esimene kohtumine: „Mulle jäi Anette silma ja paar nädalat hiljem kirjutasin talle. Mind võlus ta sotsiaalsus ja suhtlemisoskus.”

Anette ja Karli arvates pole Reaalis palju paare, küll aga on nad ühisel arvamusel, et paarid tunnevad üksteist ning saavad seetõttu koolis aru, kes on suhtes ja kes mitte. Kooli õhkkond on üsnagi neutraalne: kui inimesed teavad, siis ka toetavad. Kuid kahjuks on ka inimesi, kellele üldse koosolemine ei sobi, Karli sõnul see isegi häirib mõnda.

Samas klassis õppimine on paari arvates positiivne, küll aga on kohati raske

viibida seltskonnas, sest ollakse harjunud veetma aega vaid teineteisega. Õppeaasta alguses oli neil väga ebamugav, ei osatud koolikeskkonnas kuidagi käituda. „Seisad niimoodi, et meeter on vahet, sest ei oska lihtsalt käituda,” muigab Anette. Karl ja Anette on ühisel arvamusel, et koolis ei pea kõik, kes koridoris vastu tulevad, aru saama, et nad suhtes on. Nad tõdevad, et kuigi nad ise kooliseinte vahel käest kinni ei hoia, siis leidub siiski ka neid, kes end õppeasutuses vabamalt tunnevad. Reaali peamisteks armukohtadeks peavad nad koridoride lõppe ja garderoobi laiemaid vahesid. „Ja need aknalauad on mõnusad rahulikud, kus saab natukene kahekesi juttu rääkida,” lisab Karl. Sarnaselt kaaslastele on ka õpetajad üsnagi neutraalsed. „Madis Somelar ütleb meile perekond – see on kõige ägedam,” sõnab ta.

Karl soovib veel üksikutele koolikaaslastele olla nn sina ise, et kaaslast leida. „Kui hakata endast mingit ülesotsiaalset *image*'i välja pressima, siis see paistab kohe välja poistele ja on piinlik. Kui sulle keegi meeldib, siis pead olema enesekindel.” Anette on arvamusel, et kui koolis vaikne näida, siis ei jõua ka tulemuseni. „Muidu ei saa isegi esmamuljet tekkida,” tõdeb neiu. Kui juba suhtes olla ja vaja silmarõõmu kingitusega üllatada, siis on Anette ja Karli meelest parim kink kommikarp ja lilled või midagi ise tehtud ja praktilist, näiteks pleed, mille Anette ka Karlile ise õmbleb.

Anette Roosiväli ja Karl Joosep Randveer (138C)

REAALI POISI ARMUKUU POSTKAST

/////////
Eliis Lelov 137A

Reaali Poiss palus valentini(/sõbra)kuu puhul lugejatel jagada oma armsaid, pahvikslöövaid, ja jalustrabavaid avaldamist ootavaid armastusluuletusi.

me ei teadnud enam
kas suudelda tohib
ja kui seda ei või
siis kuidas ma armastan?
keegi ei osanud öelda
mina ei julgenud küsida ka

me ei teadnud enam
kas homses päevas saab
kasutada eile õpit oskusi
kas miski tulevikus
on turvaliselt tavaline
või elukestev õpe
on iga hommik taassünd?

Aeg ei ole peegel,
Ilu ei ole tõde,
Tõde ei näe peeglist.

-:)

Tere, olen: ilus, tore, karu; otsin: meest ja mustikaid

ühele naisele, keda sain suudelda vaid korra
sa oled kütkestav, kas teadsid seda?
sa tulid, naeratasid ja seda kõike mulle
ei lugenud see, et mu kõrval nägid teda
ei. ainus olin ma sulle.

tol õhtul ma suudlesin sind ihast
kuid täna suudleksin sind armastusest
pakuks sulle oma hinge puhast
ja aitaksin minna lasta igatsusest

kuid siiski, kui kingiksid mulle oma hinge
peidaksin sinusse vaid tema pinged

-G. Önnepalu

Tere sõber, minu kallim,
Tervitusi tormist hallist.
Sul on ka nimi, ma olen kindel,
Kuid vahet sest pole, minu arvel.
Sest sa annad asju, mida mul pole,
Nendeta mu hing on hale.

-Malatesta

Oi sina, tule mu poole..!
Teeme teed ja valame tina,
las ma mängin sulle üht pala
ja suuri sõnu ritta sean.
Pärast teen kaminasse tule ja tantsin
meeletult keset tuba.
Korraks ma seisatan ning avastan äkki -
ei märganud ma muusikat mängima panna,
unustasin kaminasse tule süüdata..
Nüüd siis istume siin külmas ja pimedas,
mul oled sina - tuld ja muusikat enamgi
kui vaja

-kraaps

aga veebruar on
pöörane looduskatastroof
30 südant tunnis rebib ta
uusaasta siidiseid unistusi

nukrad on veebruaris kõik
olgu et ei julge öelda miks
juhuslikud õnnelikud - indikaatoritilgad
kevadtalve lämbes maohappes

see veebruari külakost on igal korral sama:
libe tänav ja paratamatu avastus
kellelgi on suva aga sinul ei ole
ja kõik on ikka see sama

Liisbet Saar ja Mikk Kelder

Liisbet Saar ja Mikk Kelder (mõlemad 136B) on koos olnud üle pooleteist aasta. Ühiselt on gümnaasiumiteed käidud juba kolm aastat, ent suhtesse astusid nad suve alguses pärast 10. klassi. „Ma mäletan, et Mikk istus Anu Kella klassis mu taga, ma vaatasin taha ja siis Mikk tegi mingi nõmeda nalja,” meenutab Liisbet alguspäevi.

Paar hoiab kooliseinte vahel pigem tagasihoidlikku joont, sest nende sõnul on kool siiski akadeemiline asutus, kus ollakse teistega võrdsed. „Me pole vist kunagi koolis musi teinud,” tõdeb Liisbet. Mikk meenutab, kuidas ta põhikoolis sööklasse minnes alati üht paari küljetreppidel

amelemas nägi. Ta ise on aga kindlalt taolise käitumise vastu ning piirdub kalliga.

Kuigi Mikk ja Liisbet hoiavad koolis madalat profiili, ei ole nad pidanud oma suhet varjama. Liisbet märgib, et on täheldanud, kuidas paljud hoiduvad klassi- või lennusesest suhtest, ent tema sõnutsi ei peaks see armastusele takistuseks saama. Nende meelest on hoopiski lihtsam, kui ollakse klassikaaslased. „Lihtsam on kordineerida kõike, kui sa tead teise inimese päevaplaani, sest see on su enda päevaplaan,” muigab Mikk.

Liisbet soovib, et keegi ei peaks armastust tagasi hoidma, sest lõpuks lahenevad nagunii kõik mured. Mikk aga rõhutab, et ükski paar ei peaks koolis amelema. **R**

Liisbet Saar ja Mikk Kelder (136B)

SÕPRUS LÄBI VÄIKESTE SILMADE

/////////
Birget Kõrvel 138B

Käes on see aeg aastas, kui kõik muutub südamekujuliseks ja punaseks – on veebruar ja rahvusvaheliselt tuntud valentinipäev vajab tähistamist. Eestis tähistatakse aga Soome eeskujul pigem sõbrapäeva ning selle valguses käisin esimeselt ja teiselt klassilt uurimas, mida nad arvavad sõprusest ja sõpradest.

Kas te teate, mis kuu praegu on?

kooris Jaa!

Veebruar.

Eesti sünnipäevakuu.

Sõbrapäevakuu.

Tänane kuupäev on 3. veebruar ja homme on neljas.

Mu sõbral on sünnipäev 5. veebruar, aga ta peab seda 6. veebruaril, laupäeval.

Mis tähtpäevi tähistatakse veebruaris?

24ndal on Eesti Vabariigi sünnipäev.

Sõbrapäev.

Ja vastlapäev ka.

Kuidas te sõbrapäeva tähistate?

Teeme sõpradele kaarte.

Oleme sõpradega koos. Käime näiteks koos kinos.

Käime külas üksteisel.

Ma tahtsin seda öelda, et teispäeval oli tädi Kail, kes on minu tädi, temal oli sünnipäev.

Mu isal oli täna sünnipäev.

Kirjutame üksteisele erinevaid kaarte.

Paneme klassis sõbrapäevapostkasti üles ja sinna saab sõbrapäevakutseid panna.

Kas täna on sõbrapäev?

Ei, täna ei ole, aga kas te teate, millal on?

Äkki 16. veebruar?

Mina tahaks, et mul oleks kõik sõbrad minu kodus. Ja siis me mängiks ja nad jääksid mulle ööseks ja *arusaamatu sõnatulv* ja nad oleksid kogu aeg minu juures.

Mul tuleb homme sõber külla.

Kui palju teil sõpru on?

Palju.

Sõpradest puudust ei ole.

Kaks.

Mina tahaks, et mul oleks kõik sõbrad minu kodus.

Ja siis me mängiks ja nad jääksid mulle ööseks ja

arusaamatu sõnatulv ja nad oleksid kogu aeg minu juures.

- väike sõber

Ma pean arvutama.

Ma ka.

Mina tahan ka arvutada.

Ma loen.

Murelikult Ma ei tea.

Minul on kolm.

Seitse.

Mul on viis sõpra.

Mul on vähemalt üle 20.

Milleks sõpru vaja on?

Et nendega mängida.

Kui ühtegi sõpra pole, siis kukkudes ei aita keegi. Aga kui sul on kuskil sõber, siis ta tuleb aitab püsti ja lahutab.

Et igav poleks.

Et oleks toredam ja lõbus olla.

Kui sõpru ei ole, siis oled üksinda ja sul on igav nagu Oskaril raamatus „Oskar ja asjad” – kui ta maale läks, ei olnud tal alguses üldse sõpru.

Milline on ideaalne sõber?

See, kes hoolib sinust.

Sõbralik.

Ei kiusa.

Abivalmis.

Aitab alati ohtude eest ära.

Hooliv.

On su vastu lahke ja saate hästi läbi.

Kas teil on sellised sõbrad?

Jaa!

Minul ka.

Väga.

Väga palju.

Aga kas te ise olete sellised? Mida saaksite sõbrana paremini teha?

Kooris Jaa!

Mina olen.

Käituda viisakalt ja mitte ebaviisakalt.

Mida on sõbraga hea koos teha?

Matkata.

Mängida.

Kinos käia.

Mulle meeldib, kui sõbrad tulevad mulle ööseks.

Teha mängu telefonis ja arvutis.

Mis on asjad, mis teile ei meeldi, kui sõber teeb?

Kiusab.

Narrib.

Räägib taga.

Lööb.

Näpistab.

Ropendab. Mul on üks sõber, kes väga palju ropendab.

Ei jäta sind rahule, tüütab.

Kas teil on selliseid asju ette tulnud?

Ei ole.

Ainult kogemata.

Mida teha, kui nii juhtub?

Palume vabandust.

Ütlen: „Ära tee.“

Lähen lihtsalt kuhugi põõsa taha ja kui ta tuleb vabandust ütlema, siis saame jälle hästi läbi.

Ütlen õpetajale või emale-isale.

Kas on midagi sellist, et kui sõber seda teeks, siis te poleks enam ta sõber?

Ei ole.

Mul pole sellist sõpra.

Mu üks sõber lõhkis meie lumeonni ära.

Aga ta palus vabandust ja ma andsin andeks, nüüd oleme edasi sõbrad.

Aga kas loomad võivad ka inimese sõbrad olla? Kas teil on?

Kõik kooris Jaaa!

Mul on robotkoer ja ta on väga hea sõber.

Mul on merisiga kodus, ma sain ta sünnipäevaks. Ta on pereliige, aga ma pean teda sõbraks. 🐶

VISKA VÄRSKE PILK

////////////////////

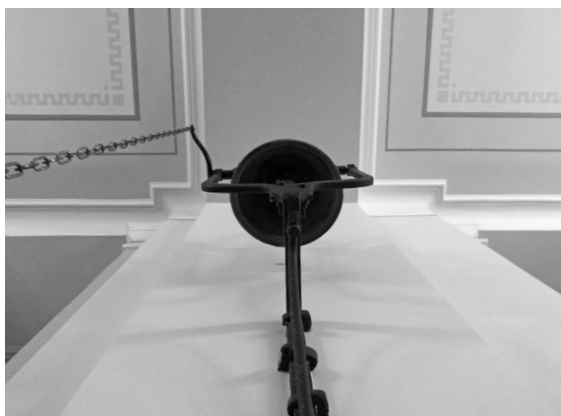
Eke Tooming 138B

Ellen Roper 138A

Vaevalt on siin linnas mõni hoone, mida (peale ehk oma kodu) niivõrd hästi tunneme kui meie koolimaja. Ja ometi võib ka siit leida üht-teist üllatavat. Püüdsime siia koguda mõned huvitavamad detailid ja ootamatud vaatenurgad, mida ehk iga päev ei näe. Mitu sina neist kooli pealt üles leida oskaksid? Mõnusat nuputamist!

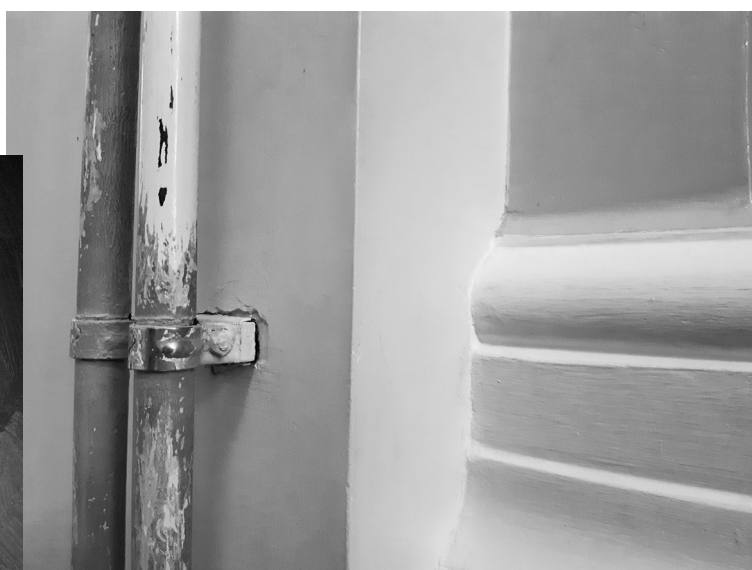
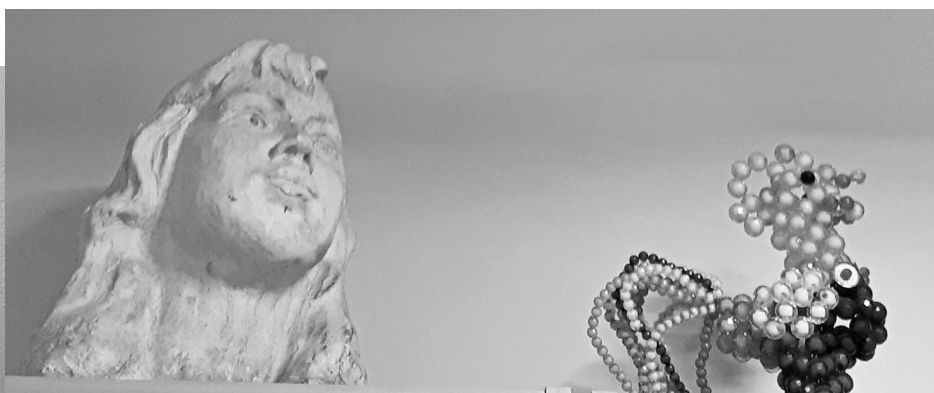
Loodame, et suutsid kõik pildid veatult ära arvata. Juhul, kui jäi veel pisut arenguruumi, eks uudista siis ruumi enda ümber. Vastuseid seekord ei anna – seega head avastamist!

R

**Vastusevariandid
(ettevaatust, mõni jääb üle):**

205 ees,
304 ees,
208 ees,
108 vastas,
raamatukogus riiulil,
koolikell altpoolt,
4. korrusel parempoolsel
suurel maalil
keldris lifti kõrval.

SUUR HOROSKOOP

////////////////////////////////////

Eliis Lelov 137A

Linda Marie Zimmer 137A

Joost 137C

Illustratsioonid:

Linda Marie Zimmer 137A

Jäär (21. märts–19. aprill)

Leiad kõige parema kassipildi üldse. Sa ei suuda selle vaatamist lõpetada. Sa näitad seda kõigile oma sõpradele ja neil saab sellest nii kõrini, et nad keelduvad sinuga rääkimast. Aga sellest pole hullu, kuna arvad, et töötadki paremini kontvõõrastega minimaalset sõnavahetust pidades (vähemalt arvad sa nii aprilli keskpaigani...). Ole hoiatatud: vahel teeb tuhat sõna töö palju paremini ära kui üks pilt.

Sõnn (20. aprill–20. mai)

Parem olla metsik lõhe kui mingi väike kala kuskil akvaariumis. Tundmatutes seigeldes pead olema kindel oma oskuses jõuda tagasi koju või võimekuses leida uus ulualune. Juhul, kui eelmainitud kriteeriumeid pole võimalik täita, soovitame hankida matkapriimuse, korralikud saapad ja usaldusväärse söögiseente käsiraamatu.

Kaksikud (21. mai–20. juuni)

Uus aasta avab lisaks kolmandale ja neljandale silmale ka viienda silma, mida kasutades saad näha universumi niite, mis sind siamaani tagasi on hoidnud. Iseasi, kas valid need kõrvaldada. Võitlused iseendas jõuavad (ajutise) vaerahuni, kui hangid endale uue rahustava hobi. Soovitame rannakarpide kogumist või eksperimente herneste ristamise vallas.

Vähk (21. juuni–22. juuli)

Ühel saatuslikul õhtul oma toas mööbeldades nihutad sa kõik oma esemed taevaliku kokkusattumuse läbi perfektselt *feng-shui* reeglitele vastavaks. Sinusse liigub uus hingus ja terve su elu hakkab pusletükkide kaupa end korda sättima. Siiski – kui jääd oma tuppä liiga

kauaks reflekteerima, võid magada maha kohtumise salapärase võõraga hilistel õhtutundidel.

Lõvi (23. juuli–22. august)

Planeet Raha domineerib su elu täielikult ning ei jäta ühtegi võimalust mõelda millelegi muule. Pea tihti silmas päevapakkumisi, mis on odavad võimalused avastada uut maailma sinu suu sees. Kui hästi läheb, võid kohata oma elu armastust, kui ulatute päevasupi järjekorras sama hapukoorelusika järele.

Neitsi (23. august–22. september)

Sul on janu millegi suurema järele, kas pole mitte? Lisa elule vürtsi, juues sööklas keefirit või õppides alkeemia baasseaduseid. Mõlema korral kehtib elu põline tõde: sa oled see, mida sa sööd. Probiootilised omadused pole kunagi kedagi tagasi hoidnud, eriti tulevad need kasuks ennustamises ja astraalplanimises.

Kaalud (23. september–22. oktoober)

Pead lõpetama käed tasku ringi lonkimise. Hea lahendus sellele on eksklusiivselt ABBAesque taskuteta sädelevate ja särtsakate pükskostüümide kandmine. Hoolitse selle eest, et su teetanusevaktsiin oleks tehtud, sest suvel võivad sind ees oodata äpardused raudnaeltega.

Skorpion (23. oktoober–21. november)

Võib tunduda, et elad mustvalges maailmas, kus arvamused kõiguvad ekstreemsuste vahel, kuid alati on olemas kolmas valik. Kui jõuad teede lahknemispunkti, saad alati läbi võsa tundmatusse piiluda: see on sageli kõige õigem otsus. Kui kõik hästi läheb, saadad oma uusima singli demo juunikuus tellisega Rkahe aknasse.

Ambur (22. november–21. detsember)

Jõuad Reaali kiirrongi esimese klassi kõige mugavamatele istekohtadele (või kinnitad seal oma positsiooni). Esimese klassi privileegid – nagu hea koht sööklajärjekorras, tõusvad hinded ja tasuta soolapähklid – on toredad, kuid veel toredam on neid kellegi

teisega jagada. 2021 on jagamise aasta. Jaga seda postitust oma Facebooki seinal, kui usud, et Jumal on kõikvõimas.

Kaljukits (22. detsember–19. jaanuar)

Saad sel aastal kõige väärtuslikumat elunõu väikepoodide kassapidajatelt, kuid seda vaid siis, kui söendad vestlust arendada edasi igapäevastest viisakustest. Mõned fraasid, mida tähed soovivad kaljukitsele pühvliaastal:

„Tere, kas te kolmevärvilisi makarone müüte?”

„Ma olen nii üksik.”

„Teil on selline nägu, nagu te ei peaks lemmiklooma pidamist eetiliseks.”

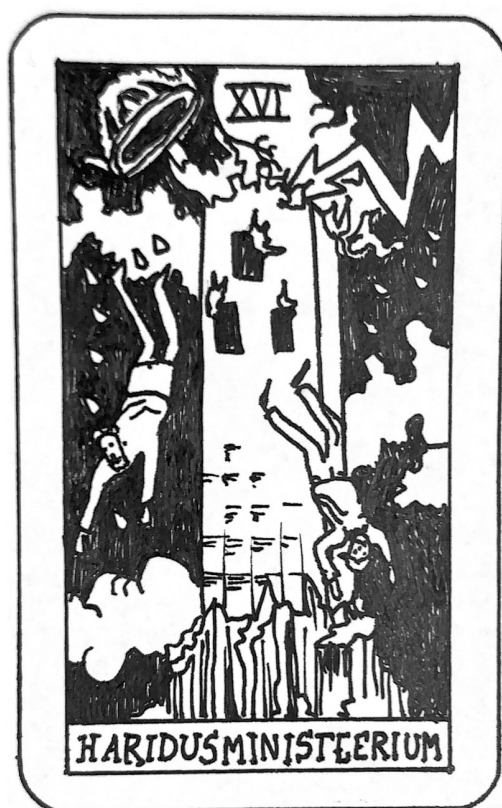
„Palun vabandust, eelnevad kommentaarid võisid olla antud kontekstis kohatud.”

Veevalaja (20. jaanuar–18. veebruar)

Sageli annab elu kõige paremad õppetunnid väljaspool õppetunde – ära jäta elukooli kodutöid hooletusse! Lisaks tundidele nagu „Tähtaegadest kinni pidamine algajatele” ja „Unehügieen 2” hakatakse see aasta valikainena pakkuma ka molekulaargastronoomiat. Kasuta kindlasti juhust, sest želatiini abil kuulikesteks võlutud kiluvõileib võib olla uus Eesti Nokia.

Kalad (19. veebruar–20. märts)

Sa tunned oma südames, et oled eelmise aasta *grind*’ist väsinud. Soovitame seada materiaalsed eesmärgid kõrvale, et tutvuda oma õrnema küljega, kuid pole välistatud, et emotsionaalse puhangu käigus taipad, et soovid õnnist eluviisi jagada ka teistega, ning leiad, et parim viis selleks on rajada enda firma. 2021. aastal naudid eelnevast rohkem põimlauset lugemist.

Haridusministeerium

Uuelt aastalt võib terve koolipere oodata uusi ja huvitavaid juhiseid HTM-ilt. Võib-olla muudetakse laupäev taas koolipäevaks või antakse koolidele kohustus serveerida koolilõunat kolmekäigulise einena. Tasub silmad lahti hoida, sest eelnõud ei hüüa tülles.

REAALI TARO

Poiss

Seisad sööklas kahe järjekorra vahel, kuna nii päevapraad kui koolitoit on võrdselt isuäratavad. Suutmatus valida ajab sind segadusse, tekitades ebakindlust ja filosoofilisi konflikte (just nagu poistel, kes mõtlesid, kas minna riigi eest sõtta või mitte). Kummalgi poolel on head ja vead: koolitoit jätab rahakotti alles väärtuslikud sendid, kuid päevaprae kartuli kröbin on meeldivam kui ükski eriväljaande euro rahapaunas. Südames tead, mis on sinu jaoks õige, kuid otsusta ruttu, söögivahetunni lõpuni ei ole kaua...

Õppenõukogu

Viimne kohtupäev on saabunud! Õppenõukogud on see aasta veel vürtsikamad. Kõige suuremad pahandusetekitajad avavad oma silmad ning mõistavad, et elus õigele teele jõudmiseks on tarvis esmaspäeva hommikul esimestes tundides käia ning valikkursused arvestatud saada. Selgus ja siht ei jää tulemata ka teistel, eriti õpetajatel, kelle jaoks õppenõukogu stress asendub koosviibimise rõõmuga.

Rebane

Kuigi noore ja ulja rebasena metsa all ringi kepsutada on üsna vabastav olnud, ei maitse Red Bull ja *allnighterid* enam üldse nii hästi. Omandatud tarkus avab uusi aknaid igas valdkonnas, kuid võimalustega kaasnevad ka kohustused. Võta rahulikult, sa ei pea end enam tõestama – nädalavahetus ilma peota on ka edukas nädalavahetus. **R**

ÜTLUSED

P. Karu: „Balti jaamas ei maksa küll rusikatega vehkida.”

K. Koit: „Kinoteatri poisid on väga toredad poisid, nad ei võtnud minult raha ära.”

M. Saar: „Shakespeare on üks paras propagandist, kui nii võib öelda.”

M. Saar: „Mis on hea kunstitöö tulemus? See tekitab arvamusi, isegi vastakaid arvamusi – millest ei maksa järeldada, et Jaak Joala monument oleks hea.”

M. Saar: „Ma tulen kohe tagasi, ma pean kedagi söimama, siis mul hakkab parem.”

M. Saar: „Ma vaatasin ka „Bridgertoni”, aga ma tean, mispärast teie seda vaatasite: seal oli üks sümpaatne Duke, kelle peal silm lausa puhkas.”

T. Reimann: „Nüüd aga tuli mängu selline mees nagu teine inglane.”

T. Reimann: „Algul öeldi, et füüsika on selline nigel teadus... noh, tegelikult ta ongi.”

T. Reimann: „Taktitunnet mul on. Ei, oota, seda mul ei ole. Rütmitunne on.”

T. Reimann: „Enne tuleb raugastuda, siis tuleb rauastuda.”

H. B. Soots õpilastele: „Ärge kakelge, Exceli tabelis on teile mõlemale piisavalt ruumi.”

A. Kell virtuaalselt tunniga liitunud õpilastele: „Mina teid enam ei näe, aga vahet pole, ma olen teid piisavalt juba näinud.”

A. Kell: „Kui te ÕS-iga ka ei tee veatut etteütlust, siis te peate leppima, et te olete rumalad.”

K. Kupits: „On meil piisavalt andmeid? Ei ole. Mis meil puudu on? Kõik on puudu.”

H. Ahuna: „Võtame vihiku välja ja teeme minu lemmikasja ehk...”
Klass kooris: „Tabeli!”

H. Ahuna: „Mõned Aasia maad olid abiellunud... Issand, mis abiellunud?! See abielureferendum on kogu aeg kõrvas.”

REAALI POISS HIMUSTAB
ÕPETAJATE ÜTLUSI. PALUN
TOOGE KÕIK VÄHEGI
VAIMUKAD SÕNAVÕTUD
MEIE 4. KORRUSE
POSTKASTI VÕI KIRJUTAGE
SIIA:

		3			9		7	
					7	1		6
6	7	4	5	8				3
					4	3		
	3						1	
		9	2					
3				5	8	7	9	4
8		5	7					
	4		3			2		

	2			6		9		4
1	3	4			9			
		6	8					5
			1				2	
6		3		2		8		9
	8				5			
3					2	6		
			9			1	4	3
7		8		1			9	

OpenSky Sudoku Generator

PALJU ÕNNE!

Dejan Delev 04.02
Thea Turulinn 10.02
Aile Neimann 14.02
Carina Veervald 18.02
Marge Kanne 24.02
Madis Olspert 26.02
Hendrik Meister 04.03
Eve Karp 06.03
Aili Hõbejärv 20.03
Karin Junson 21.03
Ege Viil 30.03

Peatoimetus

Linda Marie Zimmer 137A
Eliis Lelov 137A
Paul Nurk 137A
I. Joost 137C

Makett

Joosep Viik vill!132
Susanna Mett vill!134

Küljendus & Kujundus

Paul Nurk 137A

Toimetus

Kertu Birgit Anton 136A
Karmen Laur 136B
Helery Pikk 136C
Liisi Puura 137A
Erik Joonatan Tepp 137A
Erik Jõevere 137C
Gerdo German 137C
Ellen Roper 138A
Eke Tooming 138B
Katriin Kalle 138C

Keeletoimetus

Karmen Laur 136B

Toimetuse nõuandja

Mirja Bluum

Aitäh

Mart Marjak 136A, Annely Vahi 136B, Liisbet Saar 136B, Mikk Kelder 136B, Rhea Kõivutalu 136B, Stefan Saar 136C, Anne-Mari Kasemetsa 136C, Birget Kõrvel 138B, Ethel Pill 138B, Ainar Leedu 138C, Kadriann Kummer 138C, Karl Joosep Randveer 138C, Anette Roosiväli 138C, Kati Tammik, Olle Selliov, Heli Ahuna

Kaanefoto

Paul Nurk 137A

Lehe nr

176